

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 3 | březen 2019

- 2** O čem se mluví... o turismu s ředitelkou společnosti Pardubicko – Perníkové srdce Čech Markétou Krátkou
- 3** Řemeslníci v březnu začnou s montáží pětadvacítky
- 3** První etapa modernizace učeben je dokončena
- 6** Pomníky obětem světových válek dostaly nový kabát
- 7** Město pronajme již stý startovací byt
- 19** Pomoc pro seniory a osoby s handicapem

Pardubice

O čem se mluví...

... o turismu s ředitelkou destinační společnosti Pardubicko – Perníkové srdce Čech Markétou Krátkou

Mladá Turistická oblast Pardubicko – Perníkové srdce Čech funguje rok pod novým, originálním logem. Jak se nová společnost a nové značce daří prosadit mezi již zavedenými a na co sází v nejbližší době? O rozvoji turismu na Pardubicku jsme hovořili s novou ředitelkou destinační společnosti Markétou Krátkou.

Destinační společnost Pardubicko, která by měla koordinovat aktivity na podporu marketingu a cestovního ruchu u nás, funguje rok a půl. Jaké jsou aktuální cíle a úkoly společnosti?

Nastoupila jsem koncem minulého roku do dobře rozjetého vlaku. Moje předchůdkyně nastavily dobré základy – daly vzniknout spolku a jeho pravidlům, navázaly spolupráci s řadou regionálních partnerů v cestovním ruchu v regionu a představily skvělé logo. My jsme přebírali žezlo a pracujeme na konkrétních produktech cestovního ruchu na Pardubicku, které bychom jako promyšlený celek rádi nabídli návštěvníkům. Jsme přesvědčení, že když se v cestovním ruchu nepracuje sólově a nahodile, je oblast pro návštěvníka snáze uchopitelná – čitelnější a lákavější.

Pardubické návštěvnosti škodí statistiky. Zveřejněná čísla vycházejí z údajů o přenocování a do svých počtů vůbec nepočítají návštěvníky, kteří přijedou na výlet, na nějakou konkrétní akci a zase se večer vrací domů. Náš region leží v srdci republiky a většina republiky to k nám má kousek bez nutnosti zůstat na noc. Jsme si ale jisti,

že jsme pozitivně vnímaný region a turistům máme co nabídnout – krásnou polabskou přírodu, síť cyklostezek i možnosti koupání pro rodiny s dětmi, půvabné památky i tradiční významné sportovní a kulturní akce s mezinárodním přesahem. Ohromnou devizou našeho regionu jsou koně. Společně se státní příspěvkovou organizací CzechTourism, centrálou cestovního ruchu v České republice, a s Destinační společností Východní Čechy připravujeme na příští rok produkt deklarující hlubokou koňskou a dostihovou tradici v našem regionu.

O co se jedná?

Pardubice se v roce 2020 stanou Hlavním evropským městem koní v rámci sítě Euro Equus a na celý rok radnice připravuje zajímavý program se zaměřením na koně. Náš spolek akci podpoří mimo jiné tím, že se zapojí do tvorby programu a propojí další aktéry cestovního ruchu na Pardubicku. O komplexní uchopení koňské tematiky se postará v dalším sledu Destinační společnost východní Čechy, která dostala od agentury CzechTourism zelenou, aby se koně stali jedním z hlavních témat turistiky roku 2020 v naší republice. Celý propagovaný produkt v našem kraji se bude jmenovat Po stopách koňských kopyt a město Pardubice i naše destinační společnost si na něm dáme maximálně záležet.

Co konkrétně je třeba připravit?

Aktuálně tvoříme soupisku aktivit a pořadatelů akcí z různých oblastí cestovního ruchu, které bychom mohli do produktu zapojit. Primárně mapujeme služby s tematikou koní, jako jsou

vyjíždky, dostihy, návštěvy rančů i hřebčína. S tím souvisí třeba i pozvánka na projíždku v koňském sedle na některém ze zdejších rančů, je tedy třeba spolupracovat s koňáky a zmapovat, respektive zaktualizovat síť hipotezek. Tento úkol aktuálně řešíme ve spolupráci s městem, protože v některých trasách je zmatek, je třeba udělat revize a trasy přeznačit. Kromě akcí přímo souvisejících s koňmi ale vymýšlíme i jiné možnosti, co s čím kde a jak propojit. Nemusí jít tedy jen o koně jako takové, ale o symboly týkající se koní či dostihů, takže počítáme se zapojením škol, muzeí aj. Zkrátka chceme nalákat milovníky koní k návštěvě Pardubicka tak, aby nebyli ochuzeni ani o jiné zážitky.

Třeba i gastronomické – gastroturistika je velmi oblíbená.

Ano, a i tady má Pardubicko svou specialitu, kterou plánujeme rozvíjet koncepčněji. Pardubice mají snad všichni spojené s perníkem. Je tradičním symbolem města, pardubický perník si turisté odváží jako milou a chutnou pozornost a tento klenot je třeba stále hýčkat. Ve městě se koná spousta akcí pro celé rodiny ve jménu perníku, Království perníku pod Kunětickou horou je jednou z velmi oblíbených destinací v regionu, takže rozhodně máme na čem stavět. Perník je po koních druhým silným atributem města, který bychom rádi představili uceleně jako produkt cestovního ruchu.

Co dalšího lze v regionu podpořit?

Je toho opravdu celá řada, ale rozhodně musíme využít polohy regionu a ukázat výhody rovinnatého terénu. Pardubicko je oblíbenou destinací cyklistů a bruslařů a naším úkolem je pozvat k nám rekreační i aktivní sportovce a nabídnout jim ucelený přehled o cyklostezkách a dalších vhodných trasách pro projíždky. První krok máme za sebou – letos jsme vydali novou cyklomapu. Jsou na ní vyznačené čtyři různé dlouhé a různě náročné trasy a nechybí ani informace, co by měl cyklista na dané trase vidět nebo vyzkoušet.

Můžete cyklomapu představit blíže?

Vytipovali jsme čtyři cyklotrasy v každé části bývalého okresu, jsou dobře sjízdné a na každé jsme vyznačili zajímavá místa k zastavení. Nejkratší, asi třicetikilometrová, je trasa na Holicku se zastavením ve Velinách u kostela sv. Mikuláše nebo v Africkém muzeu dr. Emila Holuba, druhý

je okruh kolem Kunětické hory, železnohorský okruh vede přes zámek Choltice k Heřmanovu Městci. Nejdelší trasa vede z Pardubic přes Lázně Bohdaneč do Kladruhu nad Labem do hřebčína a podél opatovického kanálu zpět do Pardubic, tato vyjížďka měří skoro 60 kilometrů.

Kolik má aktuálně spolek členů?

Spolek má pět zakládajících členů, jimiž jsou kromě statutárního města Pardubice ještě čtyři místní akční skupiny z regionu – území bývalého pardubického okresu, a to Bohdanečsko, Holicko, Železnohorský region a region Kunětické hory. Aktuálně je členů spolku osmnáct – navázali jsme spolupráci s hotely, zámekem v Cholticích, Královstvím perníku, ale třeba i pardubickými paddleboardisty. Zaměření členů spolku je velmi pestré, ale cíl máme všichni stejný – zlepšit povědomí o našem regionu, který má opravdu mnoho co nabídnout. Pardubice jsou sice krajské a velmi dominantní město, ale v oblasti cestovního ruchu a lokální ekonomiky je výhodné provázat své aktivity s městy menšími a s venkovem.

Členové spolku na svých setkáních společně diskutují o směru, jakým se v rámci naší turistické oblasti vydat, jak ten který produkt potenciálním návštěvníkům nejlépe „prodat“. Nyní plánujeme uspořádat setkání, na němž se mimo jiné zaměříme na sociální síť, tedy jak je můžeme efektivně využívat k propagaci vlastní, ale i vzájemné, abychom docílili křížené provázanosti v rámci destinace.

Jak funguje vaše vloni představené logo?

Logo se od ostatních hodně liší a je tedy dobře vidět. Má tvar srdce, což je samo o sobě silný motiv, navíc Pardubice leží v srdci republiky a perníkové srdce je typický dárek z Pardubic. Logo je vyplněno smyčkami, které symbolizují trasy, po nichž se turista může na své cestě oblastí vydat. Barevně Pardubicko vsadilo poměrně odvážně na výraznou růžovou přecházející do oranžova. A tento celek funguje opravdu dobře – je nepřehlédnutelné a zapamatovatelné a velmi se líbí. S logem koresponduje i vizuální styl našich webových stránek a tištěných publikací – kromě zmíněné cyklomapy máme k dispozici brožury obecné i tematicky zaměřené, a to Pardubicko aktivně, Pardubicko relaxačně, Pardubicko netradičně a Pardubicko s dětmi.

Radniční zpravodaj – periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 4. března 2019. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 4/2019: 21. března 2019.

Řemeslníci v březnu začnou s montáží pětadvacítky

Už jen pár měsíců dělí nejen obyvatele města od toho, aby si mohli zaplavat v novém pětadvacetimetrovém bazénu, který se bude nacházet v prostoru mezi letní

pláží a výstavním centrem Ideon. Stavaři zde nyní dokončují instalaci vzduchotechniky, v následujících dnech skončí práce na stropním podhledu a začátkem března přijde na řadu samotný bazén.

„Než řemeslníci začnou se svážením nerezové vany, je třeba kompletně dodělat celý podhled a odstranit lešení, které nyní zabírá prostor pro budoucí bazén. Pak budou řemeslníci moci začít se svážením jednotlivých nerezových částí bazénu a jeho usazením do monolitické železobetonové konstrukce, což by mělo trvat zhruba pět týdnů,“ popisuje průběh stavebních prací vedoucí odboru majetku a investic pardubického magistrátu Jaroslav Hruška s tím, že k odpočinku či odkládání ručníků budou návštěvníci moci vyu-

žít mozaikové lavice, na které jsou zvyklí i u padesátimetrového bazénu.

Přístavbu již kryje nová střecha, čelo a jedna boční strana dostanou velká prosklená okna, aby nový objekt architektonicky navazoval na sousední část plaveckého areálu. Šatny, toalety či sprchy bude mít budoucí pětadvacítka společně se stávajícím aquacentrem, navýšení personálu tak bude minimální. Své vlastní zázemí u nového bazénu však budou mít plavčíci, aby všechny části aquacentra byly pod neustálým dohledem.

Práce na staveništi byly zahájeny začátkem července loňského roku a trvat by měly zhruba do poloviny roku letošního. Realizace této přístavby, kterou pro město zajišťuje firma Štrabag, přitom vyjde městský rozpočet na zhruba 65 milionů korun včetně DPH.

První etapa modernizace učeben je dokončena

Osm pardubických základních škol se již chlubí novými zmodernizovanými učebnami a první etapa projektu, jehož prostřednictvím chce město zvýšit kva-

litu vzdělávání v Pardubicích, je tak dokončena. Rekonstrukce tříd přitom vyšla na zhruba 193 milionů korun včetně DPH, přičemž velkou část nákladů pokryje dota-

ce z ITI Hradecko-pardubické aglomerace. Proměnu učeben v ZŠ Závodu míru si přišlo prohlédnout také vedení města.

V rámci první etapy prošly modernizací ZŠ Bratranců Veverkových, ZŠ npor. Eliáše, ZŠ v Ohrázenicích, ZŠ Družstevní, ZŠ Spořilov, ZŠ Stařkova a ZŠ Závodu míru. „Rekonstrukce jednotlivých učeben, kabinetů a připraven posouvají kvalitu výuky přírodovědných a technických předmětů na našich základních školách do 21. století. Učebny jsou nově vybaveny a žáci zde mají k dispozici kompletně nové a moderní výukové pomůcky včetně techniky. Například v základní škole Závodu míru bylo zmodernizováno celkem pět učeben, učebna fyziky a chemie, matematiky, přírodopisu a dvě počítačové učebny. Všechny prošly kompletní rekonstrukcí, včetně pokládky nových podlah, rozvodů elektroinstalací a zlepšení akustiky. Důležitou součástí projektu modernizace nejen této školy byla také bezbariérovost a připojení k internetu, aby učitelé se svými žáky mohli mnohem více využívat interaktivní pomůcky a umožnit dětem co nejefektivnější výuku,“ podotýká náměstek pro školství Jakub Rychtecký s tím, že v případě ZŠ Závodu míru dosáhl celkové náklady modernizace výše zhruba 21,7 milionu korun včetně DPH, 15,7 milionu korun by měla pokrýt dotace z ITI Hradecko-pardubické aglomerace.

Město Pardubice získá na modernizaci všech osmi základních škol dotaci, která pokryje více než polovinu celkových ná-

kladů. „Modernizace osmi základních škol přijde město na 193 milionů korun, včetně DPH. Z ITI se nám ale podařilo získat dotaci ve výši 99 milionů, dalších téměř 6 milionů získáme ze státního rozpočtu. V současné době probíhá vyúčtování a postupné proplácení jednotlivých projektů. V rámci druhé etapy pak budou modernizovány základní školy Dubina, Benešovo náměstí a Josefa Ressla, přičemž i v případě těchto škol by město rádo pokrylo část celkových nákladů, které jsou ve výši téměř 100 milionů korun, z dotace z ITI. Usilovat budeme v květnové výzvě až o 30 milionů korun,“ dodává primátor města Martin Charvát. V dalších letech pak Pardubice plánují modernizaci učeben na základních školách Waldorfská, Prodloužená a Štefánikova.

Cílem města Pardubice je zrekonstruovat a vybavit odborné učebny a zajistit kvalitní připojení k internetu na všech jeho základních školách. Dalším motivem je zvýšení zájmu dětí o studium technických oborů, jejichž absolventi na trhu práce dlouhodobě chybí. Zkvalitněné podmínky pro výuku využije na 7 500 pardubických dětí. Všechny školy, které projdou modernizací, by navíc v budoucnu měly využívat nové Centrální polytechnické dílny v Automatických mlýnech, které vzniknou jako nadstavba pro výuku technických a přírodovědných předmětů. Také na tento projekt by město rádo usilovalo o dotaci v květnové výzvě ITI.

Komunitní centrum se osvědčilo, vzniká další

Po čtyřleté pozitivní zkušenosti s činností komunitního centra v Českově ulici nyní Pardubice připravují otevření dalšího centra v Husově ulici. Obě zařízení mají pomáhat sociálně znevýhodněným dětem a jejich rodinám z okolí při začleňování do většinové společnosti. Osvědčené centrum financuje město ze svých prostředků, na provoz nového chce získat dotaci ministerstva vnitra.

Komunitní centrum v Českově ulici zřídily Pardubice v dubnu 2015 přímo v městské ubytovně. Za čtyři roky jím prošly desítky dětí a výsledek jeho výchovného působení je patrný. Situace v této lokalitě, kde žijí převážně sociálně slabé rodiny, je dnes mnohem klidnější než dříve. „Proto chceme stejný model využít i v komunitním centru v Husově ulici. Naším cílem je snížení míry kriminality v této lokalitě a zajištění většího pocitu bezpečí obyvatel domů v okolí,“ řekl náměstek primátora pro sociální problematiku Jakub Rychtecký. „Do bytového komplexu v Husově ulici byly v minulosti sestěhovány problémové rodiny i jednotlivci. Nyní zde žije přibližně

111 lidí, z toho 20 až 25 dětí, které kvůli neutěšeným sociálním poměrům zdejších rodin nemají možnost trávit smysluplně svůj volný čas, doma často nemají vhodné podmínky ani podporu pro plnění školních povinností, což často vede k rizikovému chování,“ dodal náměstek.

Projekt komunitního centra v Husově ulici, jehož prioritou je sociální prevence a sociální začlenění obyvatel vyloučených lokalit, je koncipován jako systematická práce, zaměřená prioritně na děti a mladé dospělé (do věku 25 let), ale neopomíjející ani působení na ostatní obyvatele. „Od března by komunitní centrum, které bude v přízemí bytového domu, mělo zkušebně fungovat 10 hodin týdně. Jeho chod zajistí dva lektori, kteří budou úzce spolupracovat se sociálním pracovníkem působícím v této lokalitě, ale také se zdejší asistentkou městské policie a Romskou radou. Zvláštní důraz bude kladen na děti,“ řekla Hana Jansová z odboru sociálních věcí magistrátu.

Náklady na provoz centra budou v letošním roce zhruba 220 tisíc korun, 154 tisíc chce město získat jako dotaci z Pro-

gramu prevence kriminality ministerstva vnitra. „Podstatná část těchto prostředků je určena na mzdy lektorů a také na pří městský tábor. Se zkušeností s Komunitním centrem v Českově ulici to považují za dobře investované peníze. Po čtyřech letech víme, že se díky činnosti komunitního centra situace zlepšila. Nejen docházka dětí do školy, ale i jejich studijní výsledky. Několik z nich se chce hlásit na gymnázium,“ řekl náměstek Rychtecký. Postupně se podle něj pozitivně mění i přístup dospělých k výchově a vedení dětí.

V centru v Českově ulici se dopoledne lektori věnují předškolním dětem, odpoledne pak těm starším. Malé děti si zde osvojí dovednosti přiměřené jejich věku, včetně hygienických návyků, a zvykají si na pravidelný režim. Do školy pak nenastupují jako děti předem odsouzené k neúspěchu, což je znát na jejich dalším vývoji. Povinnosti mají i jejich rodiče, kteří musí dítě do dopoledního „vyučování“ vybavit svačinou. „Pro některé je to zcela nová povinnost, i oni se tak učí určitému řádu, který dosud neměli,“ vysvětlila Hana Jansová.

Odpoledne se v KC lektori věnují školním dětem. Zde je pevně oddělena doba pro doučování a přípravu do školy od času na volnočasové aktivity tak, aby děti vidina zajímavého „volného“ programu motivovala k plnění školních povinností. „Situace se tu skutečně hodně změnila. Děti chodí do školy, řadě z nich se zlepšil prospěch, mají náplň pro volný čas, který dříve trávily bezcílným potulováním po ulicích. Proto chceme stejný model využít i v centru v Husově ulici,“ konstatoval Jakub Rychtecký.

Hledáme lektory volnočasových aktivit

Náplní činnosti lektora v novém centru bude především zajištění volnočasových aktivit pro děti a školní příprava. Uchazeč bude aktivně přistupovat k tvorbě programu, bude se na jednotlivých aktivitách podílet. Uchazeč by měl mít schopnost zaujmout děti a motivovat je. Nově vznikající zařízení bude fungovat obdobně jako centrum v Českově ulici, noví lektori budou zaučeni a nadále budou s personálem KC Českova spolupracovat. Provoz centra bude zajištěn dvěma lektory, otevřeno bude dva dny v týdnu, vždy po pěti hodinách.

Kaleidoskop únorových událostí

Valentýnské odběry krve v Pardubické nemocnici opět velice úspěšně zacílily na nové zájemce o darování nejcennější životní tekutiny. Registr dárců se během 14. února rozrostl o 17 nových jmen.

Pevné zdraví a hodně štěstí přejeeme z celého srdce paní Růženě Maderové, která počátkem roku oslavila 100. narozeniny. Přání za celé Pardubice předali primátor Martin Charvát a starosta Polabin Radek Hejný.

Pardubičtí senioři si v únoru opět naplno užívali svůj ples v Kulturním domě Hronovická. K tanci a poslechu hrál jako tradičně swingový orchestr JK Band, nechyběl fotokoutek ani další lákadla připravená pardubickou radnicí. Skvělou zprávou je, že lístky byly téměř ihned vyprodány a na parketu bylo hned od prvního tónu úplně plno.

Pardubický florbal slaví v historii klubu zatím největší úspěch. Ve finále Poháru České pojišťovny porazil FBC Liberec a odvezl si jeden ze dvou nejvyšších titulů, které lze v rámci ČR získat. Gratulujeme!

Po celý únor na ledové ploše Zimního sportovního parku soupeřily týmy pardubických základních škol v bruslařském víceboji. V prvním ročníku soutěže zvítězili žáci ZŠ Benešova a ZŠ Štefánikova.

Pomníky obětem světových válek dostaly nový kabát

Město se pustilo do obnovy pietních míst a nového kabátu se tak dočkaly celkem tři pomníky – v Drozdicích, Dražkovicích a na Zborovském náměstí na Dukle. Původní povrchy byly očištěny a opraveny, tam, kde bylo třeba, byla provedena také barevná retuš. Celkové náklady na restauraci všech tří pomníků přitom vyšly na zhruba 347 tisíc korun (včetně DPH)

s tím, že část této částky pokryl městský rozpočet, část dotace Pardubického kraje.

„Celá Česká republika loni oslavila stoleté výročí vzniku samostatného československého státu. V Pardubicích a okolí je řada míst, která připomínají události, jež byly v historii republiky velmi významné, a tato místa je potřeba udržovat. Všechny tři vybrané pomníky přitom uctí-

vají památku válečných obětí, těch, kteří padli v jedné ze světových válek,“ podotýká primátor Pardubic Martin Charvát.

První z obnovených pomníků se nachází uprostřed obce Drozdice. Jeho povrch byl nejprve zbaven nečistot, drobné praskliny byly vytmeleny a kámen následně zrestaurován. Text, který pomník zdobí, byl včetně jmenného seznamu obětí první světové války dobarven, opraveno a natřeno bylo také oplocení kolem pomníku. Druhý pomník, který se město rozhodlo opravit, byl odhalen roku 1936 v Dražkovicích, na návsi u kapličky. I jeho povrch byl kompletně očištěn a nápis dobarven s tím, že deska, na které je text se jmény obětí první a druhé světové války vyryt, byla pozlacená.

Nejvíce prací čekalo restaurátory na pomníku obětem první a druhé světové války na Zborovském náměstí, jelikož zde museli opravit nejen kámen, ale zároveň zakonzervovat kovové části. Restaurátoři nejprve očištěli povrch kamene a kovových částí a zpevnili nesoudržné části

pomníku. Jak povrch kamene, na kterém byla provedena barevná retuš, tak kovových částí byl následně konzervován. „Jsem velice rád, že se podařily zrealizovat restaurátorské práce a opravy právě v loňském roce, kdy jsme si všichni připomněli tak důležité výročí. Spolu s pracemi na pomníku obětem první a druhé světové války na Zborovském náměstí jsme se jako obvod pustili do úpravy zeleně v jeho okolí a pokračovat budeme ještě i na jaře letošního roku,“ dodává starosta městského obvodu Pardubice V Jiří Rejda.

Obnova pomníku v Drozdicích vyšla na přibližně 58 tisíc korun (včetně DPH), restaurování pomníku v Dražkovicích stálo necelých 59 tisíc korun (včetně DPH) a oprava pomníku na Zborovském náměstí pro změnu přišla na necelých 230 tisíc korun (včetně DPH). Z celkových nákladů téměř 347 tisíc korun navíc přes 168 tisíc korun pokryla dotace Pardubického kraje. Ten částku uvolnil z programu, jehož cílem je podpořit obnovu pietních míst v kraji věnovaných událostem a obětem první světové války.

Úředníci se postupně vracejí zpět na radnici

Pardubická radnice sice stále ještě patří do rukou řemeslníků a restaurátorů, to se však v blízké době začne měnit a radnici budou obývat společně s některými úředníky. Jednotlivé práce v budově postupně finišují a úředníci se postupně vrací na svá původní pracoviště. Přesuny se konají od konce února, veškeré stavební a restaurátorské práce by přitom měly být hotovy do konce června.

V současné době je radnice zbavena poškozených stropních trámů,

napadených hnilobou a dřevokaznými houbami, instalována zde naopak byla nová špaletová okna a dokončeny jsou také nové rozvody elektroinstalace, topení či zdravotnické. Na výměnu dřevěných trámů řemeslníci navázali pokládkou hrubých podlah, na které byl v některých kancelářích položen textilní materiál, v jiných místnostech byly pro změnu použity dřevěné vlysy. Nové parkety zdobí také historický sál, přičemž na chodbách byla zachována původní mozaiková dlažba. Na radnici se nyní

ke slovu dostávají zejména restaurátoři, přičemž obnova historických maleb na chodbě třetího nadzemního podlaží je již hotova. „Restaurátorské práce dále pokračují v prvním nadzemním podlaží, ve druhém nadzemním podlaží je provedeno restaurování části stropů na hlavní chodbě a práce zde budou pokračovat dle dohodnutého postupu, tak aby veškeré úpravy byly hotové do termínu 30. června 2019,“ podotýká náměstkyně primátora zodpovědná za investice Helena Dvořáčková s tím, že historické malby budou v konečném výsledku restaurovány na všech chodbách budovy a fixovány budou také v kancelářích samosprávy.

Třetí nadzemní podlaží je již předáno k užívání a postupně se sem stěhují úředníci, počátkem března se osídlí i první nadzemní podlaží. „Nyní je potřeba přestěhovat zpět ty zaměstnance magistrátu, kteří doposud sídlí v náhradních prostorách, a zahájit práce na čtvrté etapě rekonstrukce. Tyto práce budou obnášet především kompletní výměnu elektroinstalace, nové datové sítě, opravy omítek, opravy a doplnění historických dlažeb, kompletní rekon-

strukci všech sociálních zařízení a veškeré malířské a natěračské práce. Výměna stropních trámových konstrukcí již byla provedena v předchozích letech,“ dodává Jaroslav Hruška z odboru majetku a investic pardubického magistrátu s tím, že rekonstrukce radnice jako památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR od začátku probíhá pod drobnohledem a po konzultacích s památkáři.

Rekonstrukce objektu, jež začala v lednu loňského roku, byla neodkladná, neboť stropy budovy byly napadeny dřevomorkou, kterou nezastavilo ani ošetření dřevěných konstrukcí při částečné rekonstrukci v letech 1993 a 1994. Opravu budovy postavené na sklonku 19. století provádí sdružení firem Chládek a Tintěra a Marhold, restaurátorské práce společnost Jensovsky. Celkové náklady stavebních a restaurátorských prací přitom vyjdou na zhruba 96 milionů korun včetně DPH.

O stěhování jednotlivých zaměstnanců zpět na svá pracoviště budeme průběžně informovat na webu města, sledujte stránky www.pardubice.eu a děkujeme za pochopení.

Město pronajme již stý startovací byt

Projekt startovacího bydlení pro mladé vstupuje v Pardubicích do svého čtvrtého roku. Na jaře získá svůj nový domov již stý nájemník, kterému městský byt pomůže k osamostatnění. Město letos opět nabídne mladým rodinám i jednotlivcům čtyřletý pronájem 25 malometrážních bytů za zvýhodněné nájemné.

„Projekt přesně plní to, co jsme od něj očekávali. Mladí lidé, například po dokončení studia, mají příležitost získat levné bydlení. Během čtyř let odstartují svou profesní kariéru a pak již mohou další bydlení řešit vlastními silami. A hlavně, zůstanou ve městě, které by jinak možná, právě kvůli nedostupnému bydlení, opustili,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát s tím, že dobrá zkušenost se startovacím bydlením pro mladé byla jedním z důvodů, proč se město rozhodlo následně zpracovat vlastní strategii dostupného bydlení. „Chceme, samozřejmě

v dlouhodobějším horizontu, napomoci zvýšení dostupnosti bydlení pro všechny skupiny obyvatel a přispět tím tak ke snížení důsledků demografického trendu spočívajícího ve stárnutí a úbytku obyvatel,“ dodal primátor.

Město Pardubice spustilo projekt startovacího bydlení pro mladé v roce 2015. Do letošního roku již vyčlenilo 75 městských, převážně malometrážních bytů. „Celkem jsme již tedy na stovce startovacích bytů. Příhlášky zájemců o pronájem dalších 25 startovacích bytů budeme přijímat 3. a 4. dubna. V případě převisu poptávky rozhodne o novém nájemníkovi bytu 23. dubna už tradičně los. V nabídce jsou převážně sídlištní garsoniery a byty 1+1, které všechny prošly rekonstrukcemi,“ sdělil náměstek primátora Jakub Rychtecký.

Město startovací byty pronajímá na čtyři roky, přičemž první tři roky účtuje měsíční nájemné 50 korun, čtvrtý rok 80

korun za metr čtverečný. „Na pardubické poměry je to velmi příznivá cena, soukromí vlastníci v Pardubicích chtějí za nájem v průměru 180 korun za metr čtverečný měsíčně. A většinou i složení kaucy ve výši několika měsíčních nájmů. To je pro mladé, kteří nedávno ukončili školu, nedostupné. V našich podmínkách, jak se ukazuje, dokáží šetřit alespoň část peněz na to, aby mohli uvažovat o hypotéce na vlastní bydlení či pronájmu standardního bytu ideálně v Pardubicích,“ zdůraznil náměstek primátora Jakub Rychtecký.

Zájem o startovací bydlení rok od roku stoupá. V roce 2016 se o 25 bytů ucházelo 184 zájemců, o rok později 204 párů či jednotlivců a loni již 262 zájemců. Každý si může podat jen jednu žádost, další podmínkou je výše hrubého měsíčního platu minimálně 16 000 korun a bezdlužnost vůči městu. V případě jednotlivců je pak dána maximální věková hranice 30

let, u párů a manželů nesmí jejich věk v součtu překročit hranici 65 let, přičemž jeden z nich musí být mladší třiceti let.

„Pro dvě třetiny nájemníků jsou startovací byty první zkušeností se samostatným bydlením. Zkušenosti s nájemci máme zatím pozitivní. Řada z těch, kteří původně do Pardubic dojížděli jen za prací, zde má už i trvalý pobyt, což je naše podmínka pro uzavření nájemní smlouvy. Neevidujeme dluhy na nájemném. Všichni platí řádně, tak jak mají, a je i pár ojedinělých případů, kdy si nájemníci našli vlastní bydlení již v průběhu prvních let,“ zhodnotil dosavadní zkušenosti s projektem náměstek Rychtecký.

Informace o podmínkách projektu startovacího bydlení, stejně jako seznam bytů nabízených aktuálně k pronájmu, termín podávání žádostí a další informace jsou zveřejněny na www.pardubice.eu, sekce Důležité informace.

Zastupitelé schválili převod pozemků na Červeňáku

Pozemky v lokalitě Červeňák by již brzy mohly patřit městu. Finální verzi smlouvy o bezúplatném převodu, která byla vypracována po dohodě mezi Pardubicemi a Ministerstvem obrany ČR, schválila rada i zastupitelstvo a ze strany města byly učiněny všechny kroky potřebné k převodu území o výměře přes 19 hektarů.

O pozemcích v lokalitě bývalého vojenského cvičiště se jedná od roku 2011. „Během jednotlivých jednání mezi městem a ministerstvem byl postupně specifikován jak rozsah převáděných

pozemků, tak i důvody pro jejich převod. V návrhu smlouvy je navíc zakotven závazek, že město bude areál, jehož účetní hodnota přesahuje 21 milionů korun, využívat po dobu následujících 20 let od nabytí právní moci k veřejným, nikoli komerčním účelům, například pronájmu či prodeji. V opačném případě by městu hrozily sankce,“ uvádí náměstkyně primátora Helena Dvořáčková s tím, že návrh smlouvy počítá i s výstavbou jiho-východního obchvatu. Zavazuje město Pardubice k tomu, že v rámci přípravy výstavby převede pozemky nezbytné

pro tuto stavbu bezúplatně na stát jako investora stavby.

Aby však mohly být pozemky využívány ve veřejném zájmu, je třeba zabezpečit stávající stavby, které se v lokalitě nacházejí. „Vzhledem k tomu, že lokalita dlouhou dobu chátrala, veškeré stavby v tomto území jsou již ve velmi zanedbaném stavu a vyžadují okamžitou sanaci, rekonstrukci, případně demolici. Abychom mohli pozemky veřejnosti zpřístupnit v maximální míře co nejdříve, je nutné nejprve určit správce tohoto území a provést jednotlivé

stavební úpravy,“ dodává náměstkyně. „Správce by měl kromě zabezpečení staveb mimo jiné zahájit kroky k tomu, aby mohly být lokalizovány inženýrské sítě, vyhotoveny příslušné geometrické plány a vypořádány majetkoprávní vztahy, například zřízení věcných břemen s držiteli licencí či zřízení služebností,“ doplňuje náměstkyně.

Nyní zbývá odsouhlasení finální verze ze strany státu. Samotný převod totiž ještě podléhá schválení Ministerstvem financí, dokončen by mohl být do poloviny tohoto roku.

V Pardubicích vzniká Centrum duševního zdraví

Spolek Péče o duševní zdraví, který již více než dvacet let lidem pomáhá žít s duševní nemocí, obstal ve výzvě ministerstva zdravotnictví a získal možnost zřídit v Pardubicích Centrum duševního zdraví (CDZ) a po dobu 18 měsíců čerpat z Evropského sociálního fondu na jeho provoz dotaci až 14,9 milionu korun. Vznik centra podpoří také město. Centrum bude sídlit na stejné adrese jako nyní Péče o duševní zdraví z.s., tedy v objektu města v Bělehradské ulici 389, otevřeno by mělo být od letošního července. „Rekonstrukce prostor přijde zhruba na 3,5 milionu korun. Město na ni poskytne

provozovateli dotaci 1,5 milionu korun, stejnou částku uvolní i Pardubický kraj. Peníze města pomohou s rekonstrukcí a technickým zhodnocením stávajícího objektu, který má CDZ od nás v nájmu. Díky rekonstrukci bude vytvořeno zázemí, které umožní poskytovat nový rozsah sociálně zdravotních služeb,“ řekl náměstek primátora pro sociální politiku města Jakub Rychtecký s tím, tímto krokem radnice plní Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb.

Pro osoby s duševním onemocněním je zřízení centra nadějí na zlepšení zdravotní a sociální péče, poskytované navíc nikoli

v nemocnici, ale v přirozeném prostředí. Otevřením centra (k současným pěti přibude do července 15 dalších) vznikne v ČR nový systém v péči o lidi s duševní nemocí.

„Pardubické CDZ by mělo každoročně pomoci zhruba 200 klientům a jejich rodinám. Nová služba je na rozhraní mezi ambulancí a hospitalizací, což znamená, že dokáže zvládat díky intenzivní péči i zdravotní a sociální zhoršení stavu klientů, aniž by museli být dlouhodobě hospitalizováni. CDZ přinese intenzivní péči v terénu, včasný záchyt krizí, prevenci hospitalizací, prevenci sociálně nežádoucích jevů a podporu klien-

tů při návratu z nemocnice domů,“ dodal náměstek Rychtecký.

Centrum duševního zdraví je novým prvkem psychiatrické péče, který byl definován Strategií reformy psychiatrické péče a je podporován ministerstvem zdravotnictví. Jde o kvalitativně nové pojetí péče – o psychiatrické pacienty se v centrech budou starat týmy složené z lékařů, terapeutů i sociálních pracovníků, kteří budou často pracovat přímo v terénu. Péče tak nově půjde za pacientem, který během léčby neztratí kontakt s běžným životem, jako je tomu při hospitalizaci.

Pardubické hudební jaro začíná!

V březnu začne další Pardubické hudební jaro! Ložský, jubilejní 40. ročník Pardubického hudebního jara proběhl především ve znamení 100 let vzniku Československé republiky. Letošní, 41. ročník připomene naopak výročí a události významné především pro kulturní rozvoj našeho města i širšího regionu.

Připomeneme si jubilea dvou významných českých hudebních skladatelů, východočeských rodáků – Petra Ebena a Bohuslava Martinů.

Před sto lety, v roce 1919, byla založena v Pardubicích první Východočeská hudební škola města Pardubic jako státem subvencovaný ústav. Tato skutečnost, ačkoliv nepůsobí na první pohled jako událost převratného významu, připravila půdu pro další rozvoj hudební kultury Pardubic – založení Východočeského státního komorního orchestru (dnes Komorní filharmonie Pardubice) v roce 1969, Konzervatoře Pardubice o deset let později i festivalu Pardubické hudební jaro.

41. ročník PHJ zahájí koncertem v Sukově síni Domu hudby v pondělí 11.

března 2019 PKF – Prague Philharmonia s Radkem Baborákem v roli dirigenta a sólisty současně.

Na dalších festivalových koncertech v Pardubicích, Chrudimi, Vysokém Mýtě, Heřmanově Městci, Přelouči a v Sezemíciích se představí Komorní filharmonie Pardubice, Janáčkova filharmonie Ostrava, Hradišťan a Katta, operní soubor Divadla F. X. Šaldy Liberec, Český filharmonický sbor Brno, Melody Makers Ondřeje Havelky, Barocco sempre giovane, Cappella Mariana, Musica Bohemica Praha, Pavel Haas Quartet, Prague Cello Quartet, Lobkowicz trio, pěvci Gabriela

Beňačková, Simona Šaturová a Petr Nekoranec, skladatel a houslista Henning Kraggerud, klavírista Lukáš Vondráček, varhaníci Emmanuel Arakélian, Kateřina Chroboková a Michaela Káčerková, Marek Eben – umělecký přednes a další umělci.

Kromě předních domácích hudebních těles a sólistů se během letošního ročníku festivalu představí též umělci ze Spojených států, Francie, Norska, Peru a Slovenska.

Více podrobností, včetně programové nabídky festivalu a předprodeje, najdete na www.pardubicehudebnijaro.cz

Josef Krejmer, ředitel festivalu

Program 41. ročníku Pardubického hudebního jara 2019

Slavnostní zahajovací koncert: Radek Baborák a hosté

PKF – Prague Philharmonia, Radek Baborák – dirigent

Radek Baborák, Kateřina Javůrková, Benjamin Goldscheider, Mikuláš Koska – lesní roh

Na programu: F. Mendelssohn-Bartholdy, F. A. Rössler-Rosetti, C. H. Hübler, C. Czerny

11. 3. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Jiří Pavlica & Hradišťan + Katta

Katta – varhany, zpěv, Alice Holubová – zpěv, Jiří Pavlica – housle, zpěv

Na programu: autorská tvorba Katty a Jiřího Pavlice

16. 3. v 19 hodin / IDEON Pardubice

Bohéma

Operní soubor divadla F. X. Šaldy Liberec, Martin Doubravský – dirigent, Linda Keprtová – režie

Na programu: G. Puccini – Bohéma

17. 3. v 19 hodin / Východočeské divadlo v Pardubicích

Prague Cello Quartet

Ivan Vokáč, Jan Zvěřina, Jan Zemen, Petr Špaček – violoncello

Na programu: J. Halvorsen, N. Rimskij-Korsakov, P. I. Čajkovskij, C. Debussy, A. Dvořák

20. 3. v 19 hodin / Multifunkční centrum Hlinsko

21. 3. v 10 a 19 hodin / Divadelní sál Občanské záložny Přelouč – pro mládež

100. výročí hudebního školství v Pardubicích

Účinkují významní absolventi ZUŠ Pardubice, Havlíčkova a dalších hudebních škol ve městě

29. 3. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Marek Eben v Labyrintu světa

Michaela Káčerková – varhany, Marek Eben – recitace

Na programu: Petr Eben, Jan Amos Komenský – Labyrint světa a ráj srdce

31. 3. v 19 hodin / Evangelický kostel v Pardubicích

Hommage à Vivaldi

Český filharmonický sbor Brno, Barocco sempre giovane, Petr Fiala – dirigent

Na programu: A. Vivaldi

2. 4. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Lukáš Vondráček – klavírní recitál

Na programu: L. van Beethoven, F. Chopin, F. Schubert

3. 4. v 19 hodin / Aula Univerzity Pardubice

Musica Bohemica a jubilující Jaroslav Krček

Anna Hlavenková – soprán, Karel Jakubů – tenor, Jaroslav Krček – um. vedoucí a dirigent

Na programu: Hořické pašije a skladby Jaroslava Krčka

7. 4. v 17 hodin / Kostel Nejsvětější Trojice v Sezemíciích

Simona Šaturová a Petr Nekoranec – Večer slavných árií

Simona Šaturová – soprán, Petr Nekoranec – tenor, Barocco sempre giovane

Na programu: G. F. Händel

10. 4. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Rhapsodie v modrém pokoji

Ondřej Havelka a Melody Makers

Miroslav Lacko – klavír

Na programu: G. Gershwin, J. Ježek

14. 4. v 19 hodin / Východočeské divadlo v Pardubicích

Pavel Haas Quartet

Veronika Jarůšková – 1. housle, Marek Zwiebel – 2. housle, Jiří Kabát – viola, Peter Jarůšek – violoncello

Na programu: D. Šostakovič

15. 4. v 18 hodin / Synagoga v Heřmanově Městci

Heinrich Schütz: Janovy pašije

Cappella Mariana, Martin Schicketanz (DE) – Evangelista, Stanislava Mihalcová a Kamila Zbořilová – soprán, Daniela Čermáková, Kamila Mazalová – alt, Vojtěch Semerád – tenor, Jaromír Nosek, Martin Vacula – bas, Sebastian Knebel (DE) – varhany, Vojtěch Semerád – umělecký vedoucí

Na programu: H. Schütz – Janovy pašije

16. 4. / Kostel sv. Bartoloměje v Pardubicích

18. 4. / Muzeum barokních soch v Chrudimi

Gabriela Beňačková a Lubomír Brabec

G. Beňačková – soprán, L. Brabec – kytara

Na programu: G. Caccini, G. B. Pergolesi, G. Giordani, F. Sor, G. F. Händel, P. Mascagni, C. Franck, I. Albéniz, A. Lloyd Weber, F. Schubert

24. 4. v 19 hodin / Kostel sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě

Slavnostní koncert k 50. výročí Komorní filharmonie Pardubice

Komorní filharmonie Pardubice, Stanislav Vavřínek – dirigent

Lobkowicz Trio: Lukáš Klánský – klavír, Jan Mráček – housle, Ivan Vokáč – violoncello

Na programu: B. Martinů, L. van Beethoven

25. 4. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Krása barokních varhan a trubky

Emmanuel Arakélian (FR) – varhany, Michal Chmelař – trubka

Na programu: P. J. Vejvanovský, T. Albinoni, J. P. Sweelinck, J. Pachelbel, J. S. Bach

26. 4. v 18 hodin / Kostel sv. Jakuba Staršího v Přelouči

Slavnostní závěrečný koncert

Janáčkova filharmonie Ostrava

Christoph Mathias Mueller (DE) – dirigent, Henning Kraggerud (N) – housle

Na programu: J. Sibelius, L. Janáček, L. van Beethoven

28. 4. v 19 hodin / Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

Epilog: Massenetova Thaïs

Operní soubor divadla F. X. Šaldy Liberec

Martin Doubravský – dirigent, Linda Keprtová – režie

Na programu: Jules Massenet – Thaïs

5. 5. v 19 hodin / Divadlo K. Pippicha v Chrudimi

O Tesle Kyjevská, Larishově vile, terminálu i ITI jednaly rady města a kraje

V únoru se uskutečnilo tradiční společné jednání Rady Pardubického kraje a Rady města Pardubic. Mezi tématy patřila koordinace obou samospráv v případě investic v areálu Tesla Kyjevská a dopravního napojení Pardubické nemocnice, situace okolo vybudování autobusového terminálu, záležitosti Larishovy vily, Winternitzových mlýnů, Domu hudby či čerpání evropských dotací.

„Ačkoliv se to na první pohled nemusí zdát, tak investiční činnost kraje přímo ve městě je velmi vysoká, a to až do středních škol, kulturních stánků v čele se zámek, knihovnou, galerií či Winternitzovými mlýny a Larishovou vilou, ale také krajskou nemocnicí či dopravní infrastrukturou. Jedná se souhrnnou částku miliard korun za poslední roky. K tomu nás čeká největší jednorázová investice v dějinách kraje, kterou je vybudování centrálního urgentního příjmu v Pardubické nemocnici za přibližně jeden a půl miliardy korun. Společných témat s městem je tedy skutečně mnoho a jsem přesvědčený, že pokud má vše dobře fungovat, musíme být skutečnými partnery,“ sdělil hejtman Netolický.

„Spolupráce, koordinace a partnerství musí být základními pilíři spolupráce obou samospráv – krajské i městské. Rozhodnutí kraje v mnohém ovlivňuje život v krajském městě, mnohá strategická a investiční rozhodnutí města jsou významná a přínosná pro celý kraj. K tomu, abychom si ujasnili priority a postupy jednotlivých rozhodnutí a kroků, slouží právě společné pracovní jednání obou rad,“ podotkl primátor krajského města Pardubic Martin Charvát.

Tesla Kyjevská

Jedním z klíčových parametrů okolní infrastruktury, který potřebuje Pardubická krajská nemocnice vylepšit, je doprava. V souvislosti s plánem developera investovat v areálu bývalé Tesly, jedná kraj a město o zajištění vhodného napojení celé lokality včetně nutné rekonstrukce silničního nadjezdu nad rychlodráhou a hlavním železničním koridorem. „Problematika rekonstrukce nadjezdu je v nejpokročilejší fázi, jelikož bylo nutné po neradostných zjištěních o stavu mostu začít ihned konat. Nyní musíme pokračovat krok za krokem v jednotlivých realizačních fázích. Musíme najít shodu v linii kraj, město, nemocnice a developer, aby nebyla celá oblast zahlcena stavebními pracemi. V celé lokalitě se připravuje nejen projekt Tesly, ale také naše budování centrálního příjmu, parkovacího domu a zároveň rekonstrukce

železničního uzlu Pardubice,“ uvedl hejtman Martin Netolický. Za Pardubický kraj jsou jednáním pověřeni náměstek hejtmana pro investice Roman Línek a radní pro zdravotnictví Ladislav Valtr. „Co se týká projekčních prací celého nadjezdu a napojení nemocnice, jedná se o místní komunikaci, která je v gesci města. My jsme již potvrdili jednu z nabízených variant s tím, že očekáváme, že právě tato nová křižovatka pro konečnou dopravní obslužnost areálu nemocnice a areálu „Tesla“ bude realizována celá hned v prvním kroku, měla by vlastně být takovou přípravnou fází kompletní rekonstrukce nadjezdu,“ sdělil radní Valtr.

„Byť se jedná o komunikaci ve správě města, je její existence bytostně důležitá pro fungování krajské nemocnice a především pro její komfortní dostupnost. Nejde jen o koordinaci prací při opravě nadjezdu v Kyjevské ulici, ale také o napojení areálu bývalé Tesly, kde má velké plány soukromý investor. Naší prioritou je nyní dopracovat projekt rekonstrukce nadjezdu včetně křižovatek, které umožní napojení nemocnice, Tesly a popřípadě napojení celé lokality na „rychlodráhu,“ upřesňuje náměstek primátora Petr Kvaš.

Problematika autobusového nádraží a terminálu „B“

Vzhledem k avizovanému zrušení stávajícího autobusového nádraží musí město řešit vybudování terminálu pro regionální dopravu a nouzové řešení pro zastavování dálkových autobusů. „Ve druhé polovině letošního roku získáme od vlastníka pozemků informaci, zda bude možné autobusové nádraží využívat také v roce 2020 či nikoliv. Jisté však je, že v červnu začnou demoliční práce u lihovaru, což bude znamenat zrušení současného parkoviště,“ uvedl náměstek primátora Petr Kvaš. „Vzhledem k tomu, že nás jednoho dne zavření nádraží čeká, musíme být připraveni. Řešíme proto s městem umístění stání námi objednávaných dálkových autobusů. Jednou z variant je oblast na ulici Kpt. Bartoše v lokalitě obchodních domů Albert a UNI Hobby. Další jednání, která konkretizují podobu stání v mezidobí od zavření nádraží a před vybudováním terminálu B, budou i nadále pokračovat,“ řekl náměstek hejtmana pro dopravu Michal Kortyš.

Představitelé města v rámci jednání odprezentovali také postup v případě vybudování terminálu B v bezprostřední blízkosti autobusového nádraží. Investiční náklady celé stavby jsou v tuto chvíli odhadovány

na přibližně 163 milionů. Město předpokládá získání až 100 milionů korun z programu ITI. „My jsme se zavázali podpořit tento projekt částkou 12 milionů korun, což mohu avizovat, že dodržíme. Celá oblast je důležitá jako přestupní zóna a vstupní brána do města, kterou proudí tisíce lidí. Obdobných projektů vzniká v regionu celá řada a jsou primárně financované z evropských fondů a městských rozpočtů,“ uvedl hejtman Netolický.

„I když město není objednatel ani provozovatelem regionální a dálkové dopravy, cítíme, že vybudovat komfortní terminál v blízkosti vlakového nádraží a terminálu MHD je službou pro obyvatele města i celého kraje,“ uvedla náměstkyně primátora Helena Dvořáková. „Současně s investičními náklady se již nyní musíme zabývat budoucími provozními náklady. Ty jsou předběžně odhadovány na více než 3 miliony korun ročně. Naším záměrem je dosáhnout toho, aby byl provoz ekonomicky soběstačný,“ dodává náměstkyně.

Investice do oblasti kultury

Jednou z dominant města je zámek ve vlastnictví kraje, který za přispění prostředků z EU zahájil rozsáhlou rekonstrukci hlavního paláce. „V tuto chvíli řešíme s městem dokončení převodu pozemku před vjezdem do zámku, jelikož ho potřebujeme při rekonstrukci zámku použít pro zařízení staveniště a po jejím skončení bude sloužit jako manipulační plocha nezbytná pro provoz zámku i muzea,“ uvedl náměstek hejtmana Roman Línek. Ten dále společně s náměstkem primátora Jakubem Rychteckým informoval o postupu investic v rámci areálu Winternitzových mlýnů, problematice regenerace Městské památkové rezervace a získávání většího podílu státních dotací. V neposlední řadě se jednalo i o přípravě rekonstrukce Domu hudby. „Počítáme, že se nám podaří zahájit realizaci energetických úprav vnějšího pláště v červenci letošního roku a bezprostředně na ni navážou úpravy společenské části včetně všech tří sálů. Uděláme maximum pro to, aby vše skončilo do února 2020 a především velký sál mohl již na jaře příštího roku sloužit svému účelu, tedy abonentním koncertům Komorní filharmonie,“ shrnul Línek. Na investiční aktivity kraje by úpravou okolí a parkoviště měla navázat investice města připravovaná na období 2019 – 2020.

Larishova vila

Poněkud pozapomenutou dominantou města je Larishova vila, kde bylo během

heydrichiády vězněno a následně popraveno téměř 200 lidí. „Osobně vnímám celé místo velmi symbolicky, a proto jsme se již před časem zavázali uvolnit prostředky ve výši 15 milionů korun. V rámci připravovaného memoranda, které čeká na schválení zastupitelstvem města, vyčlení město v příštích třech letech ze svého rozpočtu obdobnou částku,“ řekl hejtman Netolický s tím, že v návrhu krajského rozpočtu je pro letošní rok vyčleněno pět milionů korun. „Půjde o zásadní a rozsáhlou rekonstrukci, na které bude participovat i stát. Společně s náměstkem Jakubem Rychteckým jsme o tom jednali jak s premiérem, tak s ministrem kultury. Dle příslibu by se měl stát podílet částkou dosahující 40 milionů korun,“ uvedl primátor Martin Charvát.

Školství

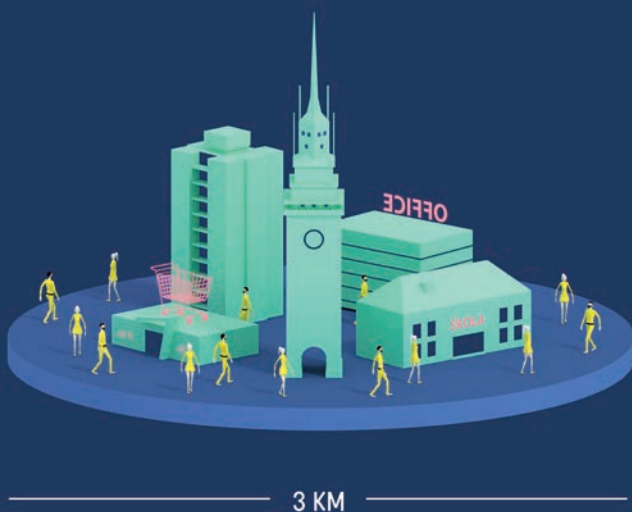
Pardubický kraj je v rámci města zřizovatelem několika středních škol včetně tří gymnázií, průmyslových škol, ale také obchodní akademie, která se na rozdíl od ostatních škol nachází v budově vlastněné městem, což komplikuje investiční činnost kraje jako zřizovatele. „Naším záměrem, který jsme jasně městu deklarovali, je bezúplatný převod budovy do vlastnictví kraje tak, jak jsme to činili v dalších případech, kde naše škola historicky sídlila v městské budově,“ uvedl krajský radní Bohumil Bernásek. „Jakmile bude budova krajská, můžeme začít stejně jako v dalších školách, a to nejen v Pardubicích, začít realizovat významné investice, které si tato školní budova jednoznačně zaslouží,“ doplnil k tématu hejtman Martin Netolický.

Problematika ITI

Obě samosprávy jsou součástí programu ITI Hradecko-pardubické aglomerace, což je jedna z možností čerpání evropských prostředků. „Budeme chtít jednat s ministerstvem pro místní rozvoj o navýšení alokace konkrétně v případě Winternitzových mlýnů, jelikož rozsah prací a celé obnovy je naprosto mimořádný,“ řekl hejtman Martin Netolický. „Pardubický kraj zatím uspěl ve výzvách ITI se svými jedenácti projekty – osmi z oblasti vzdělávání a třemi v oblasti památek. Celkově tak z ITI Hradecko-pardubické aglomerace získal téměř 310 mil. korun. Město Pardubice a Dopravní podnik města Pardubic uspěly ve výzvách ITI se čtrnácti projekty – šesti v oblasti dopravy a osmi ve školství – celkově získaly 189 mil. korun z fondu Evropské unie,“ uvedl manažer ITI Miroslav Janovský.

Průzkum dopravního chování: kam a jak cestujeme v Pardubicích

54 % VŠECH CEST JE KRATŠÍCH NEŽ 3 KM

V minulém zpravodaji byly uvedeny informace týkající se proběhlého průzkumu dopravního chování a z něho získaných dat, vztahujících se k využívání různých druhů dopravy. Nyní bude tato problematika popisována více do hloubky. Konkrétně jak dlouhé cesty jsou uskutečňovány, za jakými cíli a jakým způsobem se za nimi nejčastěji cestuje.

Více než polovina (54 %) všech cest Pardubáků je kratší než 3 km a zároveň více než polovina (54 %) cest do 3 km je uskutečňována pěšky. Tyto údaje znovu potvrzují, že je ve městě většina cílů velmi blízko a lidé proto chodí pěšky. Pokud se sečtou cesty do 3 a 3-5 km délky, tvoří v součtu 71 % všech cest. Dá se tedy říci, že téměř tři čtvrtiny všech cest Pardubáků lze vykonat pěšky nebo na kole. Městská hromadná doprava (MHD) si drží pro cesty v rozmezí 3-5, 5-10 a více než 10 km poměrně rovnoměrné zastoupení. Na MHD nemá uražená vzdálenost výrazný vliv, jde spíše o určitý zvyk jejího využívání pro své cesty. Pro všechny cesty nad 5 km je již nejvíce využívaným dopravním prostředkem automobil.

Cesty okolních obyvatel jsou rozloženy výrazně jinak. Přestože nejvíce zastoupené jsou opět cesty do 3 km (38 %), druhé nejvíce zastoupené jsou cesty delší než 10 km (34 %). Typicky se tedy jedná buď o cesty v rámci obce,

nebo mimo ni do nejbližšího města. U cest do 3 km rovněž výrazně převládá pěší a významné zastoupení má také cyklistická doprava. U všech cest nad 3 km již ale převládá cesta autem a pro cesty nad 10 km má automobil 80 % zastoupení. Městská hromadná doprava má opět pro cesty delší než 3 km poměrně vyvážené zastoupení a je po automobilu druhým nejvyužívanějším způsobem dopravy.

Cesty Pardubáků jsou tedy obecně kratší než cesty okolních obyvatel a chodí více pěšky. Obyvatelé okolí využívají na krátkou vzdálenost více než Pardubáci kolo a pro cesty nad 3 km ve větší míře automobil. Pardubáci pro vzdálenosti nad 3 km využívají více než obyvatelé okolí MHD, což je ovlivněno její nabídkou, která je v okolních obcích výrazně nižší anebo zde MHD není vůbec provozována.

Další sledovanou kategorií je, kam a jakým způsobem se lidé dopravují. U obyvatel Pardubic i okolí je největší počet cest „domů“, poté „do práce“ a „za nákupy“. V tom, za jakými cíli se obyvatelé Pardubic a okolí přemísťují, se nijak výrazně neliší. Výraznější rozdíl je pouze v cestách za volnočasovými aktivitami (koníčky, odpočinek apod.). Pardubáci za nimi jezdí téměř ve stejné míře jako za nákupy, kdežto obyvatelé okolí cesty za aktivitami podnikají dvakrát méně než za nákupy.

NEJČASTĚJŠÍ ZPŮSOB DOPRAVY ZA RŮZNÝMI CÍLI

Výraznější rozdíl je ale v tom, jakým způsobem se za různými cíli dopravují. Pardubáci cestují domů nejčastěji pěšky nebo automobilem, do práce automobilem a za nákupy chodí nejčastěji pěšky. Obyvatelé okolí vykonávají všechny tyto cesty nejčastěji automobilem.

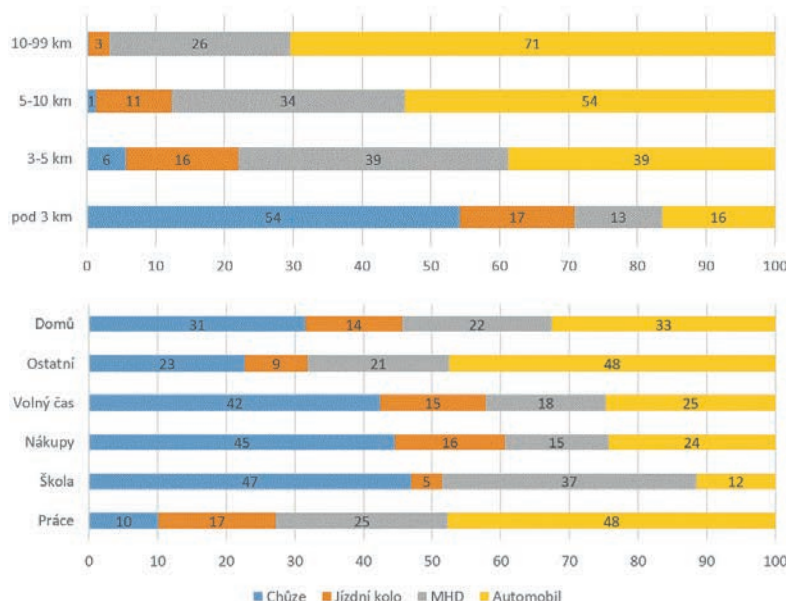
Tyto údaje jsou důležité proto, abychom našli cesty, které jsou nejvíce uskutečňovány automobilem, a u těchto cest se snažili zvýšit konkurenceschopnost (neboli dostupnost) ostatními druhy dopravy. Prostředkem k naplnění této

snahy může být zavádění nových tras a budování zastávek MHD, zlepšování dostupnosti pěšky a budování vhodné infrastruktury pro cyklisty (např. cyklostezky). Pro cesty za těmito cíli z větší vzdálenosti je důležité navrhovat buď substituční prvek jako je MHD, nebo cestu kombinovat větším počtem dopravních módů. Například kombinace automobil – MHD či automobil – jízdní kolo.

Více na www.pardubice.eu/pruzkum.

Martin Ptáček, koordinátor projektu, odbor hlavního architekta

Pardubice

„Zuška“ v Havlíčkově ulici slaví 100. výročí!

Východočeská hudební škola města Pardubic – ústav státem subvencovaný, tak se původně jmenovala instituce, která byla zřízena dne 17. září 1919. Na počátku disponovala pouze čtyřmi třídami, ve kterých pracovalo se žáky 9 učitelů. Ti se rekrutovali především ze soukromé klavírní školy Karly Netušilové. Roku 1920 se stal ředitelem Jiljí Walter a k učitelům klavíru přidal pedagog dechových nástrojů, kteří do-

kázali ze svých žáků postupně vytvořit žákovský dechový orchestr. Další oddělení, tentokrát smyčcové, přidal v letech třicátých ředitel – Karel Macák. Ten byl však v období II. světové války odvezen do koncentračního tábora a na jeho místo nastoupila paní Karla Netušilová. Té se podařilo školu provést složitým obdobím válečných útrap. Tato dáma odešla do důchodu v roce 1945 a na dalších 10 let vrátila školu do rukou Karla Macáka.

S Havlíčkovou ulicí je škola spjata od roku 1960. Na veškeré dění dohlížel již ředitel Jaroslav Lautner, který roku 1961 jistě s velkým potěšením přijal historický krok státu – zřízení lidových škol umění. Vedle hudebníků začali do stejné školy docházet i tanečníci, výtvarníci a žáci literárně dramatického oboru. Tento počín nemá v celém světě dodnes obdoby! Se založením Konzervatoře Pardubice (1978) musela LŠU opustit Havlíčkovu ulici, a to až do začátku 90. let. Obě instituce našly

domov v Domě hudby na Sukově třídě a LŠU se vrátila také do objektu v Havlíčkově ulici. Od roku 1991 však již pod názvem základní umělecká škola. Do čtyř oborů dnes dochází cca 1 150 dětí z Pardubic a okolí, které dosahují často výsledků na celostátní, ale i mezinárodní úrovni a dělají tak radost svému okolí a zřizovateli školy – Statutárnímu městu Pardubice. Ostatně do dění ve škole bude moci veřejnost nahlédnout prostřednictvím sborníků k 100. výročí. Ty budou volně přístupné před slavnostními akcemi ZUŠ, a to už např. na Slavnostním koncertě žáků a absolventů hudebního oboru, kteří vystoupí dne 29. března ve spolupráci se souborem Barocco sempre giovane v Sukově síni Domu hudby.

Pokora k stoleté tradici je nejen velkým závazkem do budoucna, ale i nevšední inspirací pro další práci našich pedagogů a jejich vnímavých žáků.

Zdeněk Seidl, ředitel ZUŠ

Staňte se průvodcem nejen po Pardubicku

V březnu zahajujeme další Kurz průvodce cestovního ruchu jako přípravu ke státní zkoušce profesní kvalifikace. Setkávat se budeme v Evropském spolkovém domě a dozvíte se, jak si najít práci jako průvodce, jak převzít zájezd od cestovní kanceláře a připravit jej i jak řešit mimořádné situace. „Jedním z dlouhodobých problémů v rozvoji a kvalitě cestovního ruchu ve městě Pardubice a celém regionu je

mimo jiné nedostatek kvalifikovaných průvodců, a to jak pro oblast domácího, tak příjezdového cestovního ruchu. Z tohoto důvodu a dále se ohledem na připravovanou novelu živnostenského zákona vítáme a podporujeme aktivity Asociace průvodců ČR v oblasti profesního vzdělávání. Věříme, že kurzy přispějí k rozšíření databáze špičkových a jazykově vybavených průvodců cestovního ruchu, po kterých je i ze zku-

šeností Turistického informačního centra Pardubice značná poptávka,“ uvedl vedoucí oddělení kultury Martin Karas. Po složení státní zkoušky obdržíte osvědčení, které je veřejnou listinou (státní vysvědčení na dokumentu SEVT s kulatým razítkem a státním znakem) a které má kvalifikační dovedek EU a usnadňuje mobilitu průvodce mezi jednotlivými zeměmi. Více na www.tyrkys.cz. **Martin Adánek, průvodce**

Bezpečná blízkost?! filmového festivalu Jeden svět 2019

Konec března v Pardubicích bude ve znamení Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět.

Místní část letošního ročníku se uskuteční ve dnech 26–30/3 2019 a jeho centrem se opět stane Divadlo 29, kde proběhne kompletní filmový program určený široké veřejnosti, většina dopoledních projekcí pro pardubické základní a střední školy i doprovodných akcí. Festival pořádá společnost Člověk v tísni, o. p. s., ve spolupráci s místní neformální skupinou a Divadlem 29.

Identita, jistota, bezpečí... Co nás spojuje? Kdo jsem a kam patřím? Od-

povědi na tyto otázky jsou v době politických krizí, rozdělené společnosti a na prahu nevratné klimatické změny stále složitější. O to více je potřeba najít vlastní identitu, která dává pocit jistoty a bezpečí. Jak chápat sebe sama, odlišit se od ostatních a nevytvořit přitom ve společnosti hlubokou propast? Motto letošního festivalu Bezpečná blízkost odkazuje na stav, kdy si lidé ve společnosti, ač je každý jiný, dokáží porozumět a naslouchat.

Pardubický program v rámci 5 čerstvě jarních dnů přinese téměř 20 filmových dokumentů reflektujících širokou škálu aktuálních témat současného světa, moderované večerní debaty, vý-

stavy a další doprovodné aktivity. Oficiální zahájení v úterý 26/3 od 18 hodin zajistí snímek #FollowMe zabývající se problematikou fungování sociálních sítí, přičemž pozvání do debaty přijali zajímaví mladí hosté.

Otevřena také bude výstava pardubického fotografa Radka Kalhouse Lovci duchů, která bude v Klubu 29 k vidění až do poloviny dubna.

Sledujte web a sociální sítě pardubického Jednoho světa nebo Divadla 29, kde se dozvíte více podrobností včetně konkrétní programové skladby či horkých aktualit: www.jedensvet.cz/2019/pardubice.

Anna Hrabáčková, pořadatelka

Sedm osobností obdrží ocenění města Pardubic

Pardubice předají celkem sedm ocenění osobnostem navrženým v roce 2018. Komitét vybíral celkem z 10 návrhů a s potěšením většině navržených osobností udělit ocenění doporučil.

Medaile města Pardubic

Ing. Vít Vavřina

- 1995 – 2013 ředitel civilního letiště
- stál u zrodu myšlenky konverze pardubického vojenského letiště na mezinárodní civilní letiště se smíšeným provozem

RNDr. Vladimír Vícha

- učitel na Gymnáziu Dašická
- navrhován za dlouhodobou práci s mládeží, jak ve škole, tak při mimoškolní činnosti

PhDr. Bohuslav Vítek

- prvořadý znalec v oboru klasické hudby
- dramaturg Komorní filharmonie Pardubice
- aktivní a kvalitní celoživotní činnost v oblasti hudby

Mgr. Martin Kubrycht

- trenér a ředitel Sportovního Gymnázia a trenér ČVK
- celoživotní práce ve školství a sportu

Doc. MUDr. Karel Havlíček, CSc.

- dlouholetý primář a přednosta chirurgické kliniky
- obětavá práce ve zdravotnictví

Čestný občan města Pardubic

Mgr. Jarmila Stibicová

- signatářka Charty 77, spoluzakladatelka OF, členka KPP
- zastupitelka ČR v Amnesty International

Jiří Paleček

- zakladatel Klubu přátel Pardubicka a Společnosti pro rozvoj Pardubicka
- zakládající tvůrce elektronické encyklopedie PARPEDIA

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 28.4. Lidé Barmy – fotografie Vladimíra Lemberka, VČM, výstava

do 27.5. Eliáš & Eliáš ml., Obrazy sklářských výtvarníků, VČM, výstava

do 31.3. Pardubice včera, dnes a zítra – animáční program, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

do 31.3. Staré Pardubice očima malířů, VČG, výstava

do 30.4. Cesta životem, Jídelna Pohanka – výstavní prostor Pohanky, výstava

do 31.3. Czech Nature Photo, Mázhaus, výstava

do 31.3. Renata Hans – Divadlo Svět – Scénografie & kostýmy, Galerie Univerzity Pardubice, výstava

do 14.4. Plastic Heart, Galerie města Pardubic, výstava

do 31.3. Unie výtvarných umělců pardubického regionu – současná tvorba, VČG, výstava

do 29.3. Kdo umí, ten umí, Integrační centrum Kosatec, výstava

do 2.4. Patchworkové paní pardubické – Hrátky s kousky látky, Krajská knihovna, výstava

8.3. Maturitní ples Střední průmyslová škola chemická, Congress Centre Pardubice

8.3. 15:00 a 17:00 Prohlídky pernštejnské truhly, VČM

8.3. 18:00 52. kolo: HC Dynamo Pardubice – Mountfield HK, ČSOB Pojišťovna ARENA, hokej

8.3. 19:00 Jistě, pane ministře, VČD, divadlo

8.3. 21:00 DNB Rave Showcase, Žlutý pes, koncert

8.3. 21:00 Není zač! + Sešlost v Pardubicích, Ponorka, koncert

9.3. 13:00 – 18:00 Juliana Höschlová: Plastic Showroom, Galerie města Pardubic, autorský workshop

9.3. 13:00 Kouzelnické představení pro děti – kouzelník Paul Merild, Muzeum kouzel

9.3. 13:00 Prohlídky pernštejnské truhly, VČM

9.3. 14:00 – 18:00 Turnaj ve hře Dominion, Grandiózní kulturáček

9.3. 15:00 Prohlídky pernštejnské truhly, VČM

9.3. 16:00 Hodina zpěvu ve zvěřinci, VČD, akce pro děti

9.3. 19:00 4. Vinařský pardubický ples, Restaurace Na Rozkoši u Kulatý Báby

9.3. 19:00 Absolutno, Cirkus Blues, Sinusoida, GORALE Originale Pard., Ponorka, koncert

9.3. 19:00 Art of Evolution, KD Hronovická, výtvarná show

9.3. 19:00 Lokálka – 45 let a Pouta, KD Dubina, koncert

9.3. 19:00 The rest is silence, VČD, divadlo

9.3. 19:00 Z ničeho nic, Muzeum kouzel, akce pro děti

9.3. 19:30 Folkohraní v Grandu vol. 30, Grandiózní kulturáček, koncert

9.3. 20:00 28. skautský ples v Pardubicích, Skautské centrum Vinice

9.3. 20:00 Komunál + Limetal, Žlutý pes, koncert

10.3. 15:00 Štístko a Poupěnka – Jedeme na výlet, DK Dukla, akce pro děti

10.3. 19:00 Cizinec, VČD, divadlo

10.3. 19:00 Barocco sempre giovane, Simona Šaturová – soprán, Petr Nekoranec – tenor, Dům hudby, koncert

10.3. 19:00 Z ničeho nic, Muzeum kouzel, akce pro děti

11.3. 17:30 Roční doby v tónech – cyklus Hudební pondělíky, Dům techniky Pardubice, koncert

11.3. 19:00 Slavnostní zahajovací koncert: Radek Baborák a hosté, Dům hudby, Pardubické hudební jaro

12.3. 9:00 - 11:00 Tvořivé babičky: Japonská knižní vazba, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

12.3. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Z ateliérů UVU, VČG

12.3. 18:00 Řecko, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška

12.3. 19:00 Kvítek z horroru, VČD, divadlo

12.3. 19:00 Martin Páv – Kibera: Příběh Slumu, Divadlo 29, promítání

13.3. 14:00 – 17:00 Cyklus výtvarných děl na téma Dinosauři, Krajská knihovna, akce pro děti

13.3. 14:00 Klub šachu a deskových her, Integrační centrum Kosatec

13.3. 17:00 Kypr – 2. část, Sbor Církve bratrské – Archa, cestopisný film Jaroslava Nováka

13.3. 17:00 Ty nejsi královského rodu: 1. část – Záviš z Falkenštejna, Krajská knihovna, přednáška

13.3. 18:00 Petr Šída: Mamuti v paleolitu – mýty a fakta, VČM, cyklus archeologických přednášek na zámku

13.3. 19:00 Poslední důvod proč se nezabít, VČD Malá scéna

14.3. 15:00 – 17:00 Workshop: Ve znamení přírody, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

14.3. 16:00 – 18:00 Kurz keramiky, Integrační centrum Kosatec

14.3. 16:00 Z alba Karla Vlacha, KD Hronovická, koncert

14.3. 18:00 Saša Ryvolová: Zběsilá Čína, VČM, přednáška

14.3. 19:00 Improshow – Improvizační skupina Paletáci, VČD Malá scéna, divadlo

22.3. 20:00 Ondřej Štveráček Space Project ft. Gene Jackson, Divadlo 29, koncert	26.3. 18:00 Afrika II., Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška	28.3. 19:00 Velká bankovní loupež, VČD, divadlo
23.3. 22. ples záchranářů (IZS Pardubice), Congress Centre Pardubice	26.3. 18:00 Srí Lanka – Ostrov čaje a slonů, KD Hronovická, přednáška	29.3. 8:30 a 10:30 Káťa a Škubánek, VČD, akce pro děti
23.3. Jarní burza, Agrofert park	27.3. – 16.6. Voňavost žluté růže, VČG, výstava	29.3. 17:00 – 30.3. 8:30 Noc s Andersenem 2019, Krajská knihovna
23.3. 13:00 Kouzelnické představení pro děti – kouzelnice Wendy a Eliška, Muzeum kouzel, akce pro děti	27.3. 14:00 – 17:00 Cyklus výtvarných dílen na téma Dinosauři, Krajská knihovna	29.3. 19:00 Najdeme mimozemský život?, Hvězdárna barona Artura Krause, přednáška
23.3. 15:00 Prohlídka krytu civilní obrany, VČM	27.3. 14:00 – 15:30 Klub šachu a deskových her, Integrační centrum Kosatec	29.3. 19:00 Slavnostní koncert žáků a absolventů hudebního oboru a Barocco sempre giovane k 100. výročí založení ZUŠ, Dům hudby
23.3. 18:00 Koncert – Jarek Hampejs a hosté, Grandiózní kulturní středisko, koncert	27.3. 15:00 – 17:00 Deskové hry, Krajská knihovna	29.3. 19:00 Stará láska nerezaví, VČD, divadlo
23.3. 19:00 Velká bankovní loupež, VČD, divadlo	27.3. 17:00 Antarktida, Sbor Církve bratrské – Archa, promítání	29.3. 20:00 Fast food orchestra – 20 let, Žlutý pes, koncert
23.3. 19:30 Folkohraní v Grandu vol. 31, Grandiózní kulturní středisko, koncert	27.3. 17:00 Beseda o hercích první republiky a protektorátu, Krajská knihovna	29.3. 20:00 Večer metalových legend: Kryptor, Iras, Ponorka, koncert
23.3. 20:00 UDG + Jakub Děkan, Žlutý pes, koncert	27.3. 17:00 Vernisáž: Pozoruji oblohu, VČG, výstava	30.3. 10:00 Porta, oblastní kolo, Doli Klub, koncert
24.3. 10:00, 11:00, 14:00, 16:00 Rozlučkové prohlídky rytířských sálů, VČM	27.3. 17:00 Vernisáž: Voňavost žluté růže, VČG, výstava	30.3. 10:00 – 13:30 Turnaj ve hře Království, Grandiózní kulturní středisko
24.3. 15:00 Ferda Mravenec, KD Hronovická, akce pro děti	27.3. 17:30 Zamilovaný Shakespeare, VČD, divadelní představení	30.3. 13:00 Kouzelnické představení pro děti – duo Standa a Zdeňka, Muzeum kouzel, akce pro děti
24.3. 15:00 – 17:00 Tvořivá neděle: Nádech výdech, Galerie města Pardubic, výtvarná dílna pro děti od 4 do 12 let	27.3. 18:00 Ladislav Zikmund-Lender: Vkusné fasády: Jindřich Freiwald v Pardubicích, VČM, architektonická moderna ve vých. Čechách	30.3. 14:00 – 18:00 Turnaj ve hře Alhambra, Grandiózní kulturní středisko
24.3. 17:00 Večer tanečních podložek, Grandiózní kulturní středisko	27.3. 19:00 Michal Kindernay: Transformations, Vapors, Melanosis, Galerie města Pardubic, audiovizuální performance a diskuse	30.3. 18:00 Putovní duše K – Jaroslav Dušek a hosté, VČD
24.3. 19:00 Figaro aneb svatba lazebníka sevillašského, VČD Malá scéna, divadlo	27.3. 19:30 Když je klukům do zpěvu, Dům hudby, koncert	30.3. 19:00 Dagmar Voříšková, Divadlo 29, koncert
24.3. 19:00 Velká bankovní loupež, VČD, divadlo	28.3. 10:00 The rest is silence, VČD, divadlo	30.3. 20:00 Czech Floyd – Pink Floyd Revival, Ponorka, koncert
25.3. 18:00 Herkules, Nová Akropolis Pardubice, přednáška	28.3. 16:00 – 18:00 Kurz keramiky, Integrační centrum Kosatec	31.3. Oslava Dne vody, Natura park – centrum ekologické výchovy
25.3. 18:00 Jarní koncert ZUŠ, ZUŠ Havlíčkova	28.3. 17:00 Hezky česky – Současná polská literatura v překladech, Krajská knihovna, přednáška	31.3. 9:30 – 18:00 O perníkovou pantofli – 52. ročník, ABC klub, taneční soutěž
25.3. 19:00 Figaro aneb Svatba lazebníka sevillašského, VČD Malá scéna, divadlo	28.3. 17:00 Hudební podvečer s Konzervatoří Pardubice, VČG, koncert	31.3. 15:00 Komáři se ženili aneb Ze života obtížného hmyzu, VČD, akce pro děti
26.3. 9:00 – 11:00 Tvořivé babičky: Japonská knižní vazba, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie, ostatní	28.3. 18:00 Jak bezpečný je svět, ve kterém žijeme? KD Hronovická, přednáška	1.4. 8:30 a 10:30 Komáři se ženili aneb Ze života obtížného hmyzu, VČD, akce pro děti
26.3. 10:00 – 16:00 Charitativní bazar oblečení, Integrační centrum Kosatec – společenský sál	28.3. 18:00 Jiří Šura: Kamenné skvosty přírody USA, VČM, přednáška	1.4. 19:00 Kapitán skvělouš, VČD Malá scéna, divadlo
26.3. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Z ateliérů UVU, VČG	28.3. 19:00 Apalucha a Alfík a Krupessen, Doli Klub, koncert	2.4. 18:00 Tereza Špinková: Umění a ekologie, Galerie města Pardubic, přednáška
26.3. 17:30 Švédsko a Norsko znovu po dvou letech 2. část, Dům techniky Pardubice, promítání	28.3. 19:00 Lajka, VČD Malá scéna, divadlo	2.4. 19:00 Koncert Barocco sempre giovane, Český filharmonický sbor Brno – sbormistr Petr Fiala, Dům hudby

- 3.4. 17:00 Turecko, Sbor Církve bratrské – Archa, promítání
- 3.4. 18:00 Historie pardubické elektroenergetiky od prvopočátků do roku 1941, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška
- 3.4. 18:00 Matěj Bekera: Východočeský kubišmus: umělecký unikát, VČM, architektonická moderna ve východních Čechách
- 3.4. 19:00 Doktor v Nesnázích, KD Hronovická, divadlo
- 3.4. 19:00 PHJ 2019 – Klavírní recitál, Galerie Univerzity Pardubice, koncert
- 3.4. 19:30 Černobílé filozofování, Grandiózní kulturáček
- 4.4. 16:00 – 18:00 Kurz keramiky, Integrované centrum Kosatec

- 4.4. 17:00 Tereza Záchová: kurátorská komentovaná prohlídka & přednáška, Galerie města Pardubice
- 4.4. 19:00 Travesti Screammers – Smím prosit, KD Hronovická
- 4.4. 19:30 Hudba na dobré adrese, Dům hudby, koncert
- 5.4. 18:00 Divadelní skupina HawaDrama – představení Kredit a trest, Divadlo 29, k 100. výročí ZUS
- 5.4. 19:00 Welicoruss, supp.: Inpain v Pardubicích, Ponorka, koncert
- 6.4. 10:00 Jak skřítek málem zaspal jaro, KD Dubina, akce pro děti
- 6.4. 14:00 MČR flat track, Plochodrážní stadion

- 6.4. 17:00 Pardubický festival menšinových žánrů, Doli Klub, koncert
- 6.4. 19:00 Bláznivé nůžky, VČD Malá scéna, divadlo
- 6.4. 19:00 Doma u Hitlerů aneb Historky z Hitlerovic kuchyně, KD Hronovická, divadlo
- 6.4. 19:00 Normální debil, VČD, divadlo
- 6.4. 21:00 Sima: Podla Seba Tour 2019, Žlutý pes, koncert
- 7.4. 16:00 Miro Jaroš – Koncert pro (ne)poslušné děti, DK Dukla, akce pro děti
- 7.4. 19:00 Elling a Kjell Bjarne aneb Chvála bláznovství, VČD, divadlo

Březnové novinky na pardubických divadelních prknech

Na první jarní měsíc Východočeské divadlo naplánovalo hned tři premiéry. Na Malé scéně ve dvoře 4. března mladý režisér Adam Skala představil humornou i dojemnou hru Lajka, která rozšířila nabídku cyklu scénických čtení INprojekty. Text o psí hrdince, která roku 1957 předčasně zahynula, když byla na palubě sovětské družice Sputnik 2 vyslána na oběžnou dráhu jako první živý tvor pocházející z planety Země, napsal v roce 2016 dramatik nejmladší generace David Košťák. V křehké komedii o něm tváří, z níž lidé udělali obětího voříška, účinkují Veronika Malá, Romana Chvalová, Martina Sikorová, Alexandr Postler a Tomáš Lněnička.

Komorní prostor Poedia v klubu 9. března poprvé nabídne literární večer se vzpomínkami na vynikajícího překladatele Jiřího Joska, jenž nás vloni navždy opustil, provázenými přednesem proslulých Sonetů Williama Shakespeara v jeho překladech. Pořad s názvem podle poslední věty prince Hamleta – The rest is silence... – připravil Michael Przebinda, s nímž budou v poetickém pásmu vystupovat herci Jana Ondrušková a Josef Láska

spolu s muzikantem Jiřím Šlupkou Svěrákem. Z videozáznamů promluví i představitelé velkých shakespearovských rolí, a jiní umělci, kteří měli možnost s Jiřím Joskem spolupracovat.

Na velkém jevišti Městského divadla se pak 23. března uskuteční slavnostní premiéra parodické crazy komedie Velká bankovní loupež, která bude zároveň i jejím prvním uvedením v České republice. Hru trojice mladých britských autorů Henryho Lewise, Jonathanu Sayera a Henryho Shieldse, jež byla poprvé inscenována v roce 2016 v londýnském Mischief Theatre na West Endu, právě zkouší režisér Robert Bellan, v Pardubicích známý především díky své divácky veleúspěšné retrokomedii Normální debil.

Původní inscenace v Mischief Theatre nabízí vedle řady až akrobatických kousků i efektní pěvecká a taneční čísla, akční scény, taneční choreografie a podmanivý rock'n'roll 50. let minulého století však nebudou chybět ani v pardubickém zpracování. „Hudba hraje ve většině mých inscenací velkou roli, její výběr je pro mne důležitý. A právě padesátá léta, ve kterých se odehrává Velká

bankovní loupež, jsou z tohoto hlediska ideální. V tomto období totiž vznikalo velké množství energií a nápady naplněných megahitů v interpretaci takových borců, jako jsou Elvis Presley, Chuck Berry nebo Little Richard. S pomocí těchto pánů se tak v naší hře budou odehrávat předěly, podkresy nebo přímo celá taneční čísla. Choreografka Jana Hanušová, se kterou si profesně i lidsky velmi rozumím, je zárukou toho, že například část rock'n'rollově-choreografická bude stát za to! Nutno ale dodat, že jelikož se jedná o parodii, v hudbě nejsme omezeni ničím a diváci se dočkají různých žánrů a stylů napříč hudebním spektrem,“ říká režisér Robert Bellan.

V akční lupičské komedii plné černého humoru, překvapivých zvratů a skvělé muziky budou hrát Ladislav Špiner, Petr Dohnal, hostující Kristýna Hulcová a Zbigniew Kalina a další.

Sobotní premiéru Velké bankovní loupeže předznamená tradiční vernisáž výstavy, tentokrát v divadelní galerii svá díla vystaví královéhradecký malíř a muzikant Tomáš Sejkora.

Radek Smetana, mluvčí VČM

Zámek se rekonstruuje, stále však zve na přednášky

Přednášky o architektonické moderně pokračují

Po úspěšném přednáškovém cyklu Počátky moderní architektury v Pardubicích připravilo muzeum v Pardubicích pro návštěvníky jeho pokračování. Cyklus Architektonická moderna ve východních Čechách začíná ve středu 27. března v 18 hodin v přednáškovém sále na zámku. Opět bude pozornost věnována především architektuře z první poloviny 20. století, tentokrát však i s důrazem na celostátní a regionální souvislosti. Výchozím bodem zůstávají Pardubice a pardubické stavby, větší prostor se však bude dávat kontextu jednotlivých uměleckých stylů, osobností a kulturní situaci v Rakousku-Uhersku a později Československé republice. Například Ladislav Zikmund-Lender bude přednášet o tvorbě architekta Jindřicha Freiwalda

v Pardubicích či o „Machoňových mužích“ – zakládajících architektech pardubického Stavoprojektu, Matěj Bekera zase o kubistických stavbách nejen v krajském městě. Funkcionalismus a stavební prvky na příkladech pardubické celostátní výstavy tělovýchovy a sportu z roku 1931 rozebere historik Jakub Potůček.

Rozlučkové prohlídky Rytířských sálů

Už jen pár týdnů mají návštěvníci Zámku Pardubice možnost zavítat na prohlídku Rytířských sálů a kaple Tří králů a obdivovat raně renesanční nástěnné malby včetně prvního ženského aktu v českém malířství. Prohlídky se konají každý den mimo pondělí, od 10 do 18 hodin. Speciální rozlučkové prohlídky Rytířských sálů jsou naplánovány na neděli 24. března v 10, 11, 14 a 16 hodin. Kromě Máz-

hausu, Vojtěchova sálu, Sloupového sálu a kaple zavedou zájemce mimořádně také na zámeckou hlásku. Místo si rezervujte na bekera@vcm.cz nebo na čísle 607 034 110.

Zažijte dobu kamennou – na přednáškách v muzeu

Archeologické přednášky muzea přispívají k šíření povědomí o nejstarších dějinách regionu s důrazem na Pardubicko. Letošním tématem je paleolit, tedy starší doba kamenná, a s ní spojené nejnovější poznatky, včetně například mýtů a faktů o mamutech. Ve středu 6. března od 18 hodin seznámí na pardubickém zámku archeolog Ondřej Mlejnek posluchače s novými nálezy právě z období paleolitu a zejména velmi významným nálezem mezolitické lokality v trase budoucí dálnice D35. Přednášky pokračují až do konce března.

Kateřina Procházková, VČM

Divadlo 29 v březnu

Březen v D 29 bude zejména ve znamení pardubické části mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět (viz strana 11). Program Devětadvacítky ale samozřejmě není jen o filmech. Například 15. března máme exkluzivní možnost přivítat kultovní kalifornskou kapelu Xiu Xiu, navíc s Thorem Harrisem z legendárních Swans v aktuální sestavě. Avant-popové Xiu Xiu založil multiinstrumentalista Jamie Stewart v roce 2002 a dá se říct, že od té chvíle je s nimi na permanentním světovém turné. Skupina se od počátku pohybuje na tenkém ledě mnoha žánrů od noisu, přes post-punk až po orchestrální pop. V nekompromisních textech se Xiu Xiu zabývají tématy jako jsou strach, osamělost, úpadek hodnot současné konzumní společnosti, fyzické i psychické násilí či všemožná společenská tabu, včetně těch sexuálních. Drásovost textů a industriální disharmoničnost hudebního doprovodu vyvažuje kapela často téměř barokně popovou melodičnost. Dalším jménem světového formátu, které se objevuje v březnovém programu, je Gene Jackson. Tento uznávaný bubeník, spolupracovník Herbieho Hancocka, Waynea Shortera nebo Davea Hollanda, se představí v Pardubicích v pátek 22. 3. po boku Space Projectu saxofonisty Ondřeje Štveráčka, jedné z nejvýraznějších postav současného českého jazzu. Jacksonův mimořádný talent je doma v afrických i latinskoamerických rytmech a právě tato flexibilita mu otevřela dveře ke spolupráci s celou řadou dalších výtečných hudebníků. Velkou radost máme také ze skutečnosti, že v sobotu 30. března přivítáme v D29 první dámu českého písničkářství Dagmar Voňkovou. Zatím poslední album této výjimečné hudebnice a básničky nazvané Hostina představuje návrat ke kořenům a nabízí její um v nejryzejší, nejčistší a nejnaléhavější podobě. Jazyk textů, způsob zpěvu i tvorba melodií v sobě spojuje divošské kořeny českého lidového umění a nespoutanou hravost a hledačství.

Jaroslav Tarnovski, D 29

Zájemci o studium na Univerzitě Pardubice se mohou hlásit

Stovky budoucích vysokoškoláků už využily možnost podívat se osobně na sedm fakult Univerzity Pardubice v rámci dnů otevřených dveří. Zájemcům o vysokoškolské studium tak už zbývá poslední krok – podat včas přihlášku ke studiu na vybrané fakultě a současně si pohlídat termín pro její odeslání, který se blíží. Jako první již ukončila podávání přihlášek na konci února Fakulta zdravotnických studií, ostatních šest fakult stále přihlášky přijímá. Probídat obory, které by uchazeči o vysokoškolské studium chtěli příští rok studovat, mohou též na speciální stránce Univerzity Pardubice určené právě pro uchazeče o studium – evolUPCE.cz, kde se dozví vše potřebné pro studium a přijímací řízení.

Fakulta	podání přihlášek k Bc. studiu do	přípravný kurz
fak. ekonomicko-správní	31. března	z matematiky
fak. elektrotechniky a informatiky	31. března	z matematiky (pro přijaté uchazeče)
fak. filozofická	31. března	z angličtiny a humanitních studií
fak. chemicko-technologická	31. března	úvodní kurz chemie (pro přijaté uchazeče)
fak. restaurování v Litomyšli	10. května	úvodní plenárový kurz (pro přijaté uchazeče)
Dopravní fak. Jana Pernera	31. května	z matematiky a fyziky (pro přijaté uchazeče)

Důležité informace získají průběžně i díky odběru elektronického NEWSLETTERU. Jedná se o speciální elektronický servis univerzitních informací a zajímavostí poskytovaných uchazečům o studium dle jejich zájmu o konkrétní studium a obor.

Pro uchazeče o studium má univerzita i facebookovou stránku evolUPCE: Studuj UPCE. Sledovat další dění na Univerzitě Pardubice mohou i prostřednictvím univerzitního elektronického časopisu e-Zpravodaj (<http://zpravodaj.upce.cz/>) nebo na sociálních sítích.

Tomáš Pospíchal, Univerzita Pardubice

S filharmonií za temperamentem jižní Evropy

Gladys Rossi – přední světová sopranistka mladé generace, představitelka Královny noci z Mozartovy Kouzelné flétny, Violetty z Verdiho Traviaty a mnoha dalších rolí ztvárněných na významných evropských scénách – bude sólistkou březnových abonementních koncertů Komorní filharmonie Pardubice nazvaných Temperament jižní Evropy. Uskuteční se 18., 19. a 20. března v Sukově síni Domu hudby. Při koncertech zazní části například z Bizetovy Carmen, Verdiho Traviaty či Gounodovy opery Romeo a Julie. Druhá půlka večerů bude patřit Symfonii č. 1 C dur G. Bizeta. Diriguje David Giménez Carreras, který s Komorní filharmonií doprovodil v pardubické aréně v roce 2016 svého strýce Josého Carrerese. Před středeč-

ním koncertem se v Malém sále Domu hudby uskuteční tradiční beseda s protagonisty koncertů.

Na jaře čekají filharmonii také dva koncerty z cyklu Společně s přáteli. 27. března se v Sukově síni představí spolu s Chlapeckým sborem BONIFANTES v koncertu nazvaném Když je klukům do zpěvu. Bonifanti patří neodmyslitelně k pardubické hudební scéně, a to už 20 let! Spolu s filharmonií, slavící dokonce 50. sezonu, posluchačům představí skladby Jana Vičara, Jana Jirásky, Ľuboše Bernátha a Johna Leavitta. Diriguje Jan Míšek, zakladatel Bonifantů.

Již 40 let je naše město domovem Konzervatoře Pardubice, se kterou filharmonie sdílí společné prostory. Právě tam – v Sukově síni Domu hudby –

zazní ve velkém symfonickém obsazení díla Bedřicha Smetany, Josefa Suka a slavné Te Deum Antonína Dvořáka. Účinkují Iva Svobodová Kramperová (housle), Hana Medková (soprán), Jaroslav Patočka (baryton), Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice, Pěvecký sbor Konzervatoře Pardubice, Smíšený sbor Continuo Pardubice, Pěvecký sbor Vlastislav Heřmanův Městec, Symfonický orchestr Konzervatoře Pardubice a samozřejmě Komorní filharmonie Pardubice. Ti všichni v pořadu Hudba na dobré adrese ve čtvrtek 4. dubna pod taktovkou Tomáše Židka.

Vstupenky možno koupit on-line na www.kfpar.cz a v informačním centru pod Zelenou bránou.

Tereza Břízová, KFP

Výstava Plastic Heart v galerii na Příhrádce poukazuje na environmentální problémy soudobé společnosti

Právě probíhající výstava v pardubické městské galerii GAMPA s názvem Plastic Heart zprostředkovává a dále artikuluje současnou ekologicko-environmentální problematiku soudobé společnosti. Pět umělců se na půdě galerie sešlo, aby se prostřednictvím své vizuálně-umělecké řeči vyjádřilo k problematice znečištění oceánů a plastovému odpadu obecně. Výstava realizovaná na míru prostorům galerie se stává z tzv. site-specific in-

stalací mladých profesionálních umělců z Čech i zahraničí a doprovází ji citlivě poskládaný primárně edukativní doprovodný program. Ten dále nabádá a podněcuje k tomu, abychom nebyli lhostejní k světu, v němž žijeme a za jehož budoucnost jsme zodpovědní. Naleznete v něm přednášky, autorské workshopy a tvůrčí dílny pro všechny věkové kategorie, performance, projekce, čtení a v neposlední řadě rovněž programy pro školy. V březnu

vyzdvihneme např. autorský workshop jedné z vystavovaných autorek – Juliany Höschlové. Ten se uskuteční v sobotu 9. března 2019 a je na něj nutná předchozí registrace. Informace o dalším programu pro malé i velké sledujte např. na www.facebook.com/GalerieMestaPardubice nebo na stránkách www.gmpardubice.cz. Těšíme se na vás, jakož i na nové kontakty, vazby a setkání.

Šárka Zahálková, GAMPA

Křížovka o ceny

Existuje kvalifikovaný odhad, že po rozpadu rakousko-uherské monarchie na území Čech, Země Moravsko-Slezské, Slovenska a **TAJENKA** Rusi zůstala v oběhu asi ¼ celkového původního oběživa. Protože poválečná hospodářská úroveň nástupnických států byla rozdílná, ve Vídni se dále tiskla obrovská kvanta bankovek staré měny, brzy se začala lišit i kupní síla dříve stejných peněz v nových státech. Velký vliv mělo i převzetí části předválečného rakouského státního dluhu.

Znění tajenky nám pošlete do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2.

Tajenka z minulého čísla: **PLATIT MU-SELO**. Výhercem se tentokrát stal pan Jiří Gallat. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na tiskovém úseku na Pernštýnském náměstí.

AUTOR JIŘÍ ZVOLÁNEK	KULOVITÝ BACIL	NÁLEV NA OKURKY	INICIÁLY ZÁPO- TOCKÉHO	NAKOSIT	Pardubice	STRAŠIDELNÝ FILM	ODBOBNÁ KŘÍŽOVKÁŘ- SKÁ KOMISE	DĚTSKÉ CITOSLOVCE	Pardubice	ZNAČKA AUTOBUSŮ	MRAŽENÁ POCHOUTKA	JALOVÉ
RODINNÉ SPOLEČENSTVÍ					CITOSLOVCE SKOKU				KOMISE NÁRODNÍHO POJIŠTĚNÍ			
ÚRODNÉ MÍSTO NA POUŠTI					PYTÁCKÉ NÁSTRAHY USAZENÁ HORNINA				ÚHOŘ (NĚMECKY) PACIENT S ASTENIÍ			
KRYLOVY INICIÁLY			POSTRČENÍ ÚDAJ O MÍSTĚ POBYTU					DOMÁCKY ARNOŠTA DRUH OŘECHŮ				
Pardubice	JÍDLO	LETADLO MUŽSKÉ JMÉNO					SEVEROAME- RICKÝ SAVEC ASIJSKÉ POHOŘÍ					
TAJENKA												
OTŘES (SLOVENSKY)						PLOŠNÁ VÝMĚ- RA POZEMKŮ ADAMOVA DRUŽKA					LES	NEDOBRA
STARÝ MUŽ					JMÉNO HERCE FIALY ZNAČKA NAŠICH AUT					CITOSLOVCE BZUČENÍ RUSKÝ SOUHLAS		
KRUTÝ ČLOVĚK				PATŘÍČÍ KRÁLI ZVÍŘAT				VYSNĚNÁ MODLA				
MĚSTSKÁ REALITNÍ AGENTURA				POHŘEBNÍ SLAVNOST				ZNAČKA KOŽICHŮ				

KONTAKTY, KTERÉ BUDETE MOŽNÁ POTŘEBOVAT

Jak zvýšit informovanost veřejnosti o tom, kdo jim pomůže v nepříznivé životní situaci? Touto otázkou se zabývala pracovní skupina Seniorů v rámci Komunitního plánování při Magistrátu města Pardubic. Rádi bychom zpřehlednili sociální služby laikům, kteří potřebují pomoc. Odborná terminologie je mnohdy zavádějící, sociálních služeb je velké množství a informace, které si lidé sami někde získají, bývají neúplné, nebo někdy úplně mylné. Mnohdy se tak stává, že se lidé obrací na služby, které vlastně vůbec nepotřebují a zbytečně tak ztrácí čas při hledání pomoci. **Podařilo se nám sestavit jednoduchý a přehledný leták pro seniory a osoby s handicapem, kde je snad vše, s čím se v životě mohou potkat, hlavně pak která organizace jim v čem pomůže a příslušný kontakt.** Aby se leták dostal mezi co možná největší počet lidí, podařilo se naší skupině navázat spolupráce s OSSZ, leták bude distribuován také přes praktické lékaře, poskytovatele jednotlivých městských obvodů, infocentrum apod. Rádi bychom touto cestou poděkovali Odboru sociálních věcí a MPSV za pomoc při realizaci a tisku letáků.

Monika Kopecká, vedoucí Domova pro seniory Dubina

CO ŘEŠÍM	KDO MI POMŮŽE	KONTAKT
ODBORNÉ PORADENSTVÍ (když nevím, kam zavolat)	Magistrát města Pardubic / Odbor sociálních věcí Sociální pracovnice	466 859 630 / 466 859 136 / 466 859 646 / www.pardubice.eu
JEŠTĚ CHCI BÝT UŽITEČNÝ	Dobrovolnické centrum	728 679 668 / 721 347 359 / www.dcpardubice.eu
	Magistrát města Pardubic (dobrovolníci do MŠ)	466 859 769 / www.pardubice.eu
NÁPLŇ VOLNÉHO ČASU	Kluby seniorů jsou po celém městě – seznam na MmP	466 859 459 / www.pardubice.eu
	SenSen	739 089 446 / www.sensen.cz
	Seniorcentrum	466 859 429 / www.ipardubice.cz
	Univerzita třetího věku	466 036 409 / www.upce.cz/studium/czv/u3v.html
ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY POSKYTNUTÍ ZDRAVOTNÍCH VÝKONŮ V DOMÁCNOSTI (injekce, převazy, aplikace léků atd.)	SKP CENTRUM	466 799 077 / www.skp-centrum.cz
	Oblastní charita Pardubice	731 646 803 / www.pardubice.charita.cz
	Centrum primární péče (NIKÉ)	602 103 695 / www.nempk.cz
	Domácí péče – Miluše Kačerová	777 031 503 / www.kamilka.eu
POMOC PŘI ZAJIŠTĚNÍ CHODU DOMÁCNOSTI A ŽIVOTNÍCH POTŘEB (nákupy, úklid, zajištění a podávání stravy, hygiena apod.)	Sociální služby města Pardubic	466 415 191 / www.ssmpec.cz
	Oblastní charita Pardubice	777 296 850 / www.pardubice.charita.cz
	Česká abilympijská asociace z.s.	466 797 081 / 777 006 575 / www.centrumkosatec.cz
	HEWER	736 505 556 / www.osobniasistent.cz
POMOC OSOBNÍHO ASISTENTA PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A SENIORY	Česká abilympijská asociace	466 797 081 / 777 006 575 / www.centrumkosatec.cz
	HEWER	736 505 556 / www.osobniasistent.cz
	Centrum pro zdravotně postižené a seniory PK	466 335 630 / www.czp-pk.cz
	Oblastní charita Pardubice	466 335 026 / www.pardubice.charita.cz
TRVALÁ POMOC V POBYTOVÉM ZAŘÍZENÍ	Domov pro seniory Dubina	466 262 345 / 731 640 338 / www.ssmpec.cz
	Domov pro seniory U Kostelíčka	466 613 176 / 602 348 296 / www.ssmpec.cz
PROBLÉMY SE ZRAKEM	Tyflocentrum	466 500 615 / 774 415 173 / www.tcpce.cz
PROBLÉMY SE SLUCEM	Český klub nedoslýchavých HELP	466 311 888 / www.audiohelp.cz
	Tichý svět	www.tichysvet.cz
OHROŽENÍ DOMÁCÍM NÁSILÍM	SKP CENTRUM – Intervenční centrum	774 755 744 / www.skp-centrum.cz
PSYCHICKÉ PROBLÉMY	Péče o duševní zdraví	466 400 116 / www.pdz.cz
TÍŽIVÁ ŽIVOTNÍ SITUACE POTŘEBA ODBORNÉHO A PRÁVNÍHO PORADENSTVÍ	Občanská poradna Pardubice	466 898 574 / www.obcanskaporadnapardubice.cz
	Národní rada osob se zdravotním postižením	466 952 423 / www.nrzp.cz
TELEFONICKÁ KRIZOVÁ POMOC	KONTAKT Ústí nad Orlicí	465 524 252 / napis@linkaduveryuo.cz
PRAVIDELNÁ POMOC SENIORŮM V ZAŘÍZENÍ BĚHEM PRACOVNÍHO DNE (aktivizace a zachování soběstačnosti)	Sociální služby města Pardubic Denní stacionář Slunečnice	466 304 924 / 734 685 771 / www.ssmpec.cz
	Oblastní charita Pardubice	730 549 252 / www.pardubice.charita.cz
STARÁM SE O OSOBU BLÍZKOU A POTŘEBUJI ODPOČINEK (odlehčovací služba)	SKP CENTRUM	466 030 617 / www.skp-centrum.cz
	Oblastní charita Pardubice	777 296 850 / www.pardubice.charita.cz
PŮJČOVNA REHABILITAČNÍCH A KOMPENZAČNÍCH POMŮCEK	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pk	466 335 630 / www.czp-pk.cz
	Oblastní charita Pardubice	466 335 026 / www.pardubice.charita.cz
PŘIVOLÁNÍ POMOCI DO DOMÁCNOSTI	Tísňová linka	466 859 220 / www.mppardubice.cz

POMOC PRO SENIORY A OSOBY S HANDICAPEM

Diskuzní fórum

Jak dál s hokejem

Pardubický hokej je místní fenomén. O tom není pochyb, byť v současné chvíli není v lehké situaci. To je prostě sport. Ale nyní více o ekonomice a o budoucnosti.

Zastupitelé města rozhodli v roce 2017, že město Pardubice získá majoritu v HC Dynamo a.s., tedy v obchodní společnosti; byly koupeny akcie od pana Šmidberského. O majetek by se mělo město jako správný hospodář také řádně starat. V roce 2017 převzalo spolu s akciemi i půjčky, samo poskytlo také půjčku této společnosti, která v té době nebyla vůbec v dobré ekonomické kondici. Půjčka společnost zachránila před insolvencí. Právě tyto půjčky se zastupitelstvo města v lednu letošního roku rozhodlo na návrh ODS kapitalizovat zvýšením základního jmění společnosti. Pokud tento záměr bude realizován (já já věřím, že to bude rychle), dojde ke zlepšení ekonomické situace společnosti. Ale to by měl být pouze první krok ke stabilizaci hokejového klubu.

Tím druhým by mělo být hledání optimálního řešení vlastnictví a provozování sportovního stánku – Multifunkční arény. Ta je nyní ve vlastnictví Rozvojového fondu a.s., který ji i provozuje. Díky tomu, že tyto dvě obchodní společnosti jsou akcionářsky spřízněné, musí být klubu účtováno tržní nájemné, které město pak dotačně HC Dynamo vyrovnává (na mládež). Nalezení optimálního řešení v Multifunkční aréně by přineslo zlepšení pohledu na hokej v Pardubicích (nebylo by třeba tolik dotací), ale velmi výrazně by pomohlo i dalším sportům, které arénu využívají – lední hokej žen, krasobruslení, sledge hokej, ale i míčové hry. Optimum je třeba hledat rychle.

Těmito dvěma kroky se vytvoří podmínky k tomu, co deklarovala většina volebních stran v zastupitelstvu města – prodej akcií HC Dynamo tak, aby město poté již nebylo majoritním akcionářem. Městu stačí mít takový počet akcií, které zaručí, že hokej z Pardubic neodejde a že se bude i nadále hrát v aréně. Při hledání nového vlastníka by neměla být nejdůležitější cena akcií, ale to, co nový akcionář přinese klubu v běžném životě, tedy provozní prostředky a hlavně odbornou činnost řízení sportovních aktivit klubu, od mládeže až po extraligový hokej (věřím!). Zkušenosti z řady klubů totiž ukazují, že peníze nejsou vše a že je nutné, aby sport řídili srdcaři, kteří mu rozumí.

Popsané kroky je třeba dělat velmi rychle, aby se úroveň hokeje (ale i pohled veřejnosti) vrátila tam, kde je tradice tohoto tradičního sportu v Pardubicích.

Petr Klimpl, zastupitel města (ODS)

Víte, jak pomoci? My ano!

Členové pracovní skupiny č. 1 komunitního plánování města Pardubice, kteří poskytují sociální služby osobám se zdravotním postižením, srdečně zvou jak studenty, tak i širokou veřejnost, která hledá pomoc anebo podporu v sociální oblasti, na akci s názvem „Víte, jak pomoci?“. Tato akce se uskuteční dne 19. března 2019 v prostorách Centra Kosatec (Sladkovského 2824) od 9:00 do 14:00 hodin a zúčastněné organizace budou prezentovat nejenom sociální služby, ale zaměří se také na ukázky z terapií a volnočasových aktivit. Některé z nich představí například práci s terapeutickými pomůckami, zážitkovou formou zásady komunikace s osobami se sluchovým postižením, odezírání, prstovou abecedu, aplikaci na výuku znakového jazyka, ukázkou zážitkem poznávat hmatem a sluchem zvukové pexeso, drobné hudební nástroje, ukázkou tréninku kognitivních dovedností, pomůcky pro osoby po CMP a ZPM, logopedickou terapii, perníkovou dílnu a další. V dopoledních hodinách se uskuteční muzikoterapie

a prezentace terapeutického zahradičení. Věříme, že tato akce bude zajímavá a přínosná, neváhejte proto přijmout srdečné pozvání následujících zúčastněných organizací a získat bližší a konkrétní informace: AUDIOHELP z.s., CEDR Pardubice o.p.s.; Centrum pro dětský sluch TAMDAM, o.p.s.; Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje o.p.s.; Česká abilympijská asociace, z.s.; Domov pod Kuňkou, KŘIZOVATKA handicap centrum, o.p.s.; Lentilka – integrační školka a rehabilitační centrum, MIREA denní stacionář, o.p.s.; Denní centrum Most do života; Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s.; Oblastní charita Pardubice; PAS z.s. – Poruchy autistického spektra; RYTMUS Východní Čechy, o.p.s.; Sociální služby města Pardubice – Denní stacionář Slunečnice; Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s.; TyfloCentrum Pardubice, o.p.s.; TYFLOSERVIS, o.p.s.; Univerzita Pardubice (FF – katedra věd o výchově a Centrum ALMA); Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s.

Sociální služby města Pardubice otvírají kavárnu na náměstí na Dukle

Denní stacionář Slunečnice, jedna z organizačních složek Sociálních služeb města Pardubice, od dubna tohoto roku otvírá na adrese Jilemnického 2226 v nově zrekonstruovaných a bezbariérových prostorách kavárnu Slunečnice. Zde budou opět zkoušet svoje „nadání pro obsluhu“ mentálně a zdravotně postižení uživatelé služeb denního stacionáře. Někteří tak mohou navázat na zkušenosti, které získali jako obsluha v kavárně Café Apatyka na Pernštýnském náměstí. Cílem a záměrem sociálně-aktivizační činnosti Denního stacionáře Slunečnice v nově otevírané kavárně je nabídnout uživatelům denního stacionáře další možnosti aktivizačních činností a zajistit přímý kontakt se společností. Ti jsou pak motivováni uvědomit si pracovní návyky, povinnosti, praktické schopnosti či dovednosti a následně také zodpovědnost vůči sobě samým i k ostatním.

A na co se můžou těšit návštěvníci kavárny? Prostory kavárny a její interiér je přizpůsoben k návštěvám a k využití širokou veřejností, výhodou je plně bezbariérový vstup i tomu odpovídající sociální zázemí. V prostorách kavárny najdou například rodiče dětský koutek s polstrovaným bazénkem s kuličkami, stolem

a židličkami s možností zapůjčení interaktivních a didaktických her, plyšových maňásků a molitanů ke stavění a hraní. Ostatní hosté pak pohodlné a klidné posezení. Prostory kavárny jsou pokryty wi-fi sítí, bezplatně k zapůjčení bude pro návštěvníky tablet, přenosný počítač a samozřejmě i denní tisk. Kavárna nabízí také oddělený prostor pro soukromé, společenské i vzdělávací účely. Pro toto využití je prostor vybaven projekční technikou. V kavárně Slunečnice budou také organizovány přednášky, výstavy a prezentace s cílem vytvořit pravidelná společenská setkání. Opět budeme nabízet všem návštěvníkům k příjemnému posezení dobrou kávu, kvalitní moravská vína a samozřejmě sladké i slané pochutiny. Rádi bychom nabídli i podávání polévek. Věříme, že i přes různá omezení našich „číslníků a servírek“ poskytneme kvalitní služby v příjemném prostředí a dokážeme, že lidé s handicapem jsou užiteční, vstřícní a plní optimismu. Od návštěvníků očekáváme porozumění a vstřícnost, aby snaha našich uživatelů byla oceněna a měli z této činnosti i nadále radost. Těšíme se, že si kavárna Slunečnice najde opět své stálé hosty, kteří se k nám budou rádi vracet.

Štěpánka Hrdinová, Slunečnice

Zápis do škol

Zápis do 1. ročníků základních škol zřizovaných statutárním městem Pardubice proběhne 3. a 4. 4. 2019 od 13:00 do 18:00 v budovách základních škol. Povinná školní docházka ve školním roce 2019/20 začíná pro děti narozené od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013. K zápisu se musí dostavit i děti, které měly v minulém roce odklad školní docházky. Více informací na webech základních škol a na www.pardubice.eu.

Modrý průvod

Druhý dubnový den je známý jako celosvětový den porozumění autismu. Při této příležitosti probíhá mnoho akcí napříč celou republikou a ani Pardubice nejsou výjimkou. Na celý duben se město zahálí do modré barvy, která je barvou komunikace a sebevyjádření. Díky spolupráci s ČSOB Pojišťovnou vyjde do ulic dne 2. dubna 2019 již posedmý Modrý průvod. Tento průvod si klade za cíl rozšířit povědomí o poruchách autistického spektra, upozornit na nadání a dovednosti lidí s autismem a jejich zapojení do společnosti. V 8:45 hodin se sejdem u ČSOB Pojišťovny ARENY, odkud budeme za doprovodu bubnů vycházet v 9 hodin přes třídu Míru směrem k Pernštýnskému náměstí. Zde společně vypustíme modré balonky. Více na www.ric.cz.

Hana Janiková, ředitelka RIC

Seniorcentrum

13. 3. 14.00 Hudební odpoledne se Zuzanou Grohovou
14. 3. 16.00 Představení pro seniory: „Z alba Karla Vlacha“
Písničky a vzpomínkové vyprávění v podání dua Pygmalion – Pavla Skalického a Petry Rázové. KD Hronovická
15. 3. 14.00 Posezení s harmonikou
17. 3. 14.00 Taneční odpolední čaj, hraje UNISTAR. KD Hronovická
20. 3. 14.00 Videoprojekce Jaroslava Nováka: Holandsko
27. 3. 14.00 „Studánky“: „Antonín Sova – básník mnoha barev a tónů“, lektor: doc. PhDr. Jana Bartůňková, CSc.
v28. 3. 14.00 Edukativní přednáška „Senior bez nehod“
Divadelní scénky spojené s odborným výkladem a audiovizuální prezentací. Součástí přednášky bude také hlasovací zařízení v publiku, díky kterému se senioři budou moci interaktivně zapojit do probírané problematiky.

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Pohled na nově postavené domy za Chrudimkou na Čechově nábřeží. Fotografie z doby kolem 1925 (fotoarchiv VČM).

Dva předchozí díly Toulky jsme vyprávěli o událostech prvních poválečných let za samostatné Československé republiky v Pardubicích. Probírali jsme onu dobu z různých úhlů pohledu. Budeme v tom pokračovat i dnes a přístě náš seriál zakončíme.

Neblahé dědictví války, především katastrofální nedostatek potravin, uhlí a mnoha dalších komodit, se nedalo mávnutím nějakého kouzelného proutku dosažené státní samostatnosti napravit. Leccos se v hospodářství země, i v životě našeho města, ještě více zkomplikovalo. Snad jenom opojení z nabyté svobody a konce válečných útrap pomáhalo všechno to strádání překonat a vlévalo lidem do žil naději, že snad už bude lépe. V červnu 1919 se konaly první poválečné volby do obecního zastupitelstva. Za dané situace není překvapivé, že zvítězily s jasnou převahou levicové politické strany a starostou města se stal sociální demokrat František Vácha (1878 – 1965), původním povoláním obuvník, posléze krajský tajemník soc. dem. strany a člen pardubického obecního zastupitelstva od roku 1914. V čele města Vácha zůstal do poloviny roku 1923.

Zoufalá poválečná zásobovací situace si vynutila znovuzavedení přidělového systému na potraviny, na uhlí, na petrolej atd. Ve městě se opět ustavila aprovidační komise, ale lidé si stěžovali, že prý pracuje hůř než ta válečná (rakouská). Úřední revize z Prahy, která kvůli tomu v roce 1919 přijela do Pardubic, ale konstatovala, že je všechno v pořádku. Lidé si stěžovali na velkou drahotu (proti ní demonstrovalo na Pernštýnském náměstí už 10. ledna na 1 200 lidí); nařikali na nedostatek chleba, ale i na jeho špatnou kvalitu. Ve snaze zmírnit situaci poskytl USA naší republi-

ce (i jiným evropským zemím) potravinovou pomoc. Dovezeno sem bylo větší množství mouky, ale ta, co se dostala do Pardubic, prý byla zkažená. Přesto se z ní pekli chléb. Proti tomu se konala 3. X. 1919 na Pernštýnském náměstí demonstrace dělníků, kterou utišila až zpráva, že byl z okresního hejtmanství odeslán telegram do Prahy důrazně požadující okamžitou nápravu. Situaci to ale celkově nezlepšilo. Zimní období ji ještě zhoršovalo. V pátek 15. XII. odpoledne se na náměstí srotilo na 6 000 rozhořčených převážně dělníků, kteří několik dní nesehnali ani krajíc chleba. Vyslaná delegace demonstrantů se vydala jednat na radnici, ale záhy se vrátila a se starostou města Váchou v čele vyrazila naproti přes náměstí na okresní hejtmanství (sídliho tehdy v dnešním Evropském spolkovém domě). K hejtmanovi byla vpuštěna až po handrkování s četníky jenom nepočetná skupina vyjednavců se starostou. To rozněžnilo dav čekající na náměstí a radikálové se chystali vzít hejtmanství útokem. Úředníci se rozprchlí a hejtmán Emilán Trola (sloužil na hejtmanství už od války) se spasil na poslední chvíli, když unikl zezadu z budovy po přistaveném žebříku. (Večer, po sepsání protokolu o události, Trola podal rezignaci; přeložení jinam se ale dočkal až v půli následujícího roku). Mezitím demonstranti inzultovali jednoho zcela nevinného úředníka hejtmanství. Uklidnit dav muselo až přivolané vojsko, při čemž došlo v Klášterní

ulici k potyčkám, které se neobešly bez několika drobnějších zranění na obou stranách. Pražské Národní listy a některé další deníky v referátech o této události zdůraznily, že deputaci demonstrantů na okresní hejtmanství vedl a demonstraci podněcoval sám starosta Vácha. Pardubická městská rada se proti tomu oficiálně ohradila (většinu v ní měli sociální demokraté).

Rok 1920 se přitom zdál být snad ještě horší než ten předchozí. Komplikovala se situace zahraničně politická i vnitropolitická. Nespokojenost lidí s panujícími poměry neochabovala a to všechno podněcovalo ještě více levicové radikály, kteří se vzhlíželi na východě v poměrech panujících v bolševickém Rusku. Levicové strany se štěpily na názorové proudy. V září 1920 se v sociální demokratické straně vydělila marxistické levice, jež se potom, začátkem roku 1921, stala základem nové strany, KSČ. Kulminací bod tohoto procesu představovala v roce 1920 prosincová generální stávka (vyhlášena na 10. XII.). Pod sociálními hesly se ovšem skrývaly především politické cíle organizátorů akce. V Pardubicích vstoupilo jenom do částečné stávky o týden později přes masivní agitaci (občas prý provázené i výhrůžkami těm, kdo se nepřidali) jenom postupně a na kratší dobu celkově něco kolem 1 500 dělníků, většinou z největších továren a z několika menších podniků. Z obavy před očekávanými incidenty Okresní politická správa raději vyhlásila v Pardubicích od 14. do 20. XII. stanné právo.

V těžkých poválečných časech nejvíce trpěly děti. Již zmíněná americká potravinová mise v akci „Dětem a matkám“ měla zajistit pro všechny malé děti do 6 let denně hrnek mléka s kakaem a pro každé školní dítě v poledne aspoň porci polévky. Od června 1919 se v Pardubicích zřídilo za tím účelem pro děti chudých 5 kuchyní a denně se tam vydávalo na 2 tisíce porcí. Ještě během roku 1920 tam chodilo denně asi 1 100 dětí. Americká potravinová mise se také rozhodla v Československu financovat a rozdávat hladovějícím dětem aspoň suchary. Pro jejich výrobu byla vybrána pardubická továrna na perník a cukrovinky Ambrosia Josefa Šimona, sídlící ve Smilově ulici (čp. 310). Od roku 1920 se tu prý denně vyrobilo na 200 tisíc sucharů a firma dala za tím účelem práci zhruba 90 zaměstnancům. Ve prospěch chudých a hladovějících, hlavně dětí, přispívali organizátoři řady dobročinných podniků ze vstupného

z koncertů, divadelních představení nebo sportovních podniků. Pomáhali také někteří podnikatelé. Např. Akciová továrna minerálních olejů (dříve Fanto Oil a spol.) věnovala v polovině roku 1920, kdy na tom finančně rozhodně nebyla nejlépe, ve prospěch chudých 10 tisíc Kč. Ani rok 1921 ještě nebyl nijak utěšený, ale v polovině roku se objevila v jedné místních novinách zajímavá zpráva. Na pultech pekařů se po dlouhých letech zase objevily rohlíky! Byly sice prý hodně drahé, ale přesto můžeme považovat obyčejný rohlík v krámě za symbolický projev počínajícího se obratu k lepšímu časům.

Současně s nedostatkem potravin a drahotou prvních poválečných let se ve většině měst v českých zemích objevila tíživá bytová krize. Neminula ani Pardubice. Rozebrat její příčiny a souvislosti by bylo jistě zajímavé, ale zde k tomu nemáme prostor. Konstatujeme jen, že zaměstnávala politickou reprezentaci města jako jedna z priorit. Ukazovalo se, že město bude muset stavět bytové nájemní „nouzové“ domy. Město shánělo zoufale finanční půjčky, kde se dalo, zadlužovalo se. Pro urychlení a zjednodušení výstavby se ustavilo v březnu 1919 „Stavební družstvo“, tj. sdružení devíti pardubických architektů, kteří vzájemně spolupracovali při výstavbě domů. O rok později, v listopadu 1920, je nahradilo jiné „Družstvo pro stavbu nouzových domů“, v jehož čele stál továrník Josef Prokop. Jako první se začalo stavět už v roce 1919 šest třípatrových domů za Chrudimkou: 4 na Čechově nábřeží (čp. 515 – 518) a 2 v Bubeníkově ulici (čp. 519 – 520). Dostavěny byly po polovině roku 1920. Plastická výzdoba jejich fasády je dílem mladého a v Pardubicích začínajícího sochaře Miloslava Baše (usadil se tu tehdy po návratu z válečného zajetí). V roce 1920 se ještě rozjela stavba 6 dalších navazujících domů u Bubeníkových sadů (dnes ulice Polská) a připravila se stavba 8 dalších „nouzových“ bytových domů na Olšinkách (dnes Jiráskova ulice). Ani to však nestačilo. Pro nutné případy sociálně nižších vrstev město získalo v roce 1919 ještě 12 baráků bývalé vojenské nemocnice, které se upravily k bytovým účelům. Roku 1921 se tento bytový fond rozšířil o dalších 7 baráků.

Výstavba Pardubic v první polovině 20. let 20. stol. zanechala v podobě našeho města výraznou stopu. Mělo to ovšem i další souvislosti, které si připomeneme přístě.

František Šebek

